

Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd

Jaarverslag 2012

Inhoudsopgave

Karakteristieken van het pensioenfonds	4
1. Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen	4
2. Personalia	5
3. Doelstellingen en organisatie pensioenfonds	6
3.1 Statutaire doelstellingen	6
3.2 Juridische structuur	6
3.3 Herverzekering en uitvoeringsorganisatie	10
Verslag van het bestuur	11
1. Ontwikkelingen pensioenfonds, financiële positie en pension fund governance	11
1.1 Inleiding	11
1.2 Bestuur	11
1.3 Verzwaring sterftegrondslagen	12
1.4 Dekkingsgraad	12
1.5 Toeslagen	15
1.6 Herverzekeringsovereenkomst	15
1.7 Communicatie	16
1.8 Fondsdocumenten	16
1.9 Compliance	17
1.10 Procedure	18
1.11 Klachten en geschillen	18
1.12 Verantwoordingsorgaan	18
1.13 Deelnemersraad	18
1.14 Intern toezicht	19
1.15 Extern toezicht	19
2. Ontwikkelingen in de pensioensector	20
2.1 Verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd	20
2.2 Herziening financieel toetsingskader (FTK)	20
2.3 Septemberpakket	21
2.4 Versterking bestuur pensioenfondsen	21
3. Beleggingen en herverzekering	23
3.1 Herverzekering	23
3.2 Beleggingsbeleid	23
3.3 Het beleggingsmandaat	24
3.4 Verdeling middelen beleggingsdepot	25
3.5 Verantwoord beleggen	25

3.6	Terugblik economie en financiële markten	26
3.7	Aanpassingen in de beleggingsportefeuille en andere bijzonderheden in het verslagjaar	27
3.8	Stresstest	27
3.9	Performance van de beleggingsportefeuille	28
3.10	Kosten vermogensbeheer	28
3.11	Vooruitblik	29
4.	Pensioen- en uitvoeringsovereenkomst	30
4.1	Pensioenovereenkomst	30
4.2	Uitvoeringsovereenkomst	30
4.3	Toeslagen	31
5.	Risicobeheersing	32
5.1	Beleid	32
5.2	Risico's	32
6.	Actuariële analyse	36
	Visitatiecommissie	39
	Verslag van het Verantwoordingsorgaan	40
	Jaarrekening	43
	Overige gegevens	62

Karakteristieken van het pensioenfonds

1. Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen

	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Aantal verzekerden						
Actieve deelnemers	4546	4564	4707	4756	4901	4940
Gewezen deelnemers ('slapers')	5363	5210	5197	5116	5159	4500
Pensioengerechtigden	3179	3116	2997	2950	2886	2814
Pensioenen (x € 1.000)						
Kostendeekkende premie	63.978	60.918	63.617	47.640	81.095	91.023
Gedempte premie	55.588	56.107	58.380	47.640	81.095	91.023
Feitelijke premie	60.635	65.528	70.709	50.438	81.095	91.023
Uitvoeringskosten	2.121	2.169	2.620	3.185	2.388	2.196
Garantiekosten	12.688	11.541	3.583	3.456	3.436	3.168
Uitkeringen	53.229	51.837	50.222	47.983	44.949	41.123
Toeslagverlening (voorwaardelijk)						
Actieve deelnemers (ultimo v/h jaar)	1,05%	0%	2,516%	0%	3%	4,545%
Inactieve deelnemers (ultimo v/h jaar)	1,22%	0,93%	1,38%	0,40%	2,53%	1,48%
Achterstand toeslagverlening						
Actieve deelnemers (ultimo v/h jaar)	0,70%	0%	0%	0%	0%	0%
Inactieve deelnemers (ultimo v/h jaar)	2,21%	1,40%	0%	0%	0%	0%
Vermogen en solvabiliteit (x € 1.000)						
Aanwezig eigen vermogen	229.403	78.134	268.538	129.144	19.914	13.628
Minimaal vereist eigen vermogen	922	900	1.100	0	0	0
Pensioenverplichtingen VPV RTS	1.843.674	1.684.112	1.450.791	1.258.150	1.266.458	985.152
Pensioenverplichtingen VPV 3%	1.678.159	1.611.029	1.559.598 ¹⁾	1.437.638	1.380.982	1.297.000
Dekkingsgraad VPV RTS	112%	105%	119%	110%	102%	101%
Dekkingsgraad VPV RTS, rekening houdend met saldo surplus in gesepareerd depot bij herverzekeraar (t.b.v. communicatie doeleinden)	122%	114%	117%	121%	116%	144%
Dekkingsgraad VPV RTS gecorrigeerd voor de Europese inflatie, rekening houdend met surplus in gesepareerd depot bij herverzekeraar	79%	70%	78%	79%	80%	97%
Beleggingen (x € 1.000)						
Actuele waarde	2.255.545	1.921.102	1.675.478	1.521.466	1.440.469	1.370.707
Beleggingsopbrengsten	338.931	211.003	163.440	63.281	-4.569	-25.432
Vastgoedbeleggingen	67.595	72.766	73.730	76.386	79.113	71.213
Aandelen	316.202	260.823	305.877	318.102	301.889	472.504
Vastrentende waarden incl. liquide middelen	1.560.884	1.410.268	1.253.869	1.124.296	934.005	839.316
Derivaten	306.089	180.727	43.142	891	127.536	-13.403
Overige beleggingen	4.775	-3.482	-1.140	1.791	-2.074	1.077
Beleggingsrendement						
Totale portefeuille	17,2%	12,7%	10,7%	4,3%		-1,26%
Benchmark ⁽¹⁾	7,7%	15,6%	9,3%	-1,6%		-3,32%
Matchingportefeuille	18,1%	19,0%	10,0%	0,5%	7,6%	
Benchmark ⁽¹⁾	7,7%	15,6%	9,3%	-1,6%	7,1%	
Rendementsportefeuille	13,0%	-8,5%	15,7%	15,2%	-31,6%	
Benchmark	13,2%	-4,0%	10,4%	24,6%	-33,5%	

⁽¹⁾ De benchmark geeft de mutatie van de verplichtingen weer. Omdat de verplichtingen eind 2012 zijn gewaardeerd op basis van de UFR-curve en de matchingportefeuille is gebaseerd op de reële rente, zijn benchmark en rendement niet goed vergelijkbaar

2. Personalia

Bestuur

Bestuursleden voorgedragen door de werkgever:

Naam	Functie in bestuur	Bestuurslid vanaf	Bestuurslid tot
Drs. N.W. Hoek	Voorzitter	1-4-2011	onbepaald
Mr. drs. E.W. Galesloot-Vaal	Plv. voorzitter	5-11-2010	onbepaald
R. van Mazijk	Lid (vanaf 2 april 2013)	2-4-2013	onbepaald
Drs. G.J. van Rooijen AAG	Lid (tot 1 januari 2013)	1-9-2009	1-1-2013

Bestuursleden voorgedragen namens de deelnemers:

Naam	Functie in bestuur	Bestuurslid vanaf	Bestuurslid tot
H.A.N. Geboers	Secretaris (vanaf 1 januari 2013)	1-1-2013	1-1-2017
Ing. W.T.J. Overboom	Secretaris (tot 1 januari 2013)	1-1-2004	1-1-2013
Drs. H.M.B. van Alphen RBA	Lid	28-5-2010	1-1-2015

Bestuurslid voorgedragen namens de pensioengerechtigden:

Naam	Functie in bestuur	Bestuurslid vanaf	Bestuurslid tot
Mr. T.J.M. Roos	Lid (vanaf 1 januari 2013)	1-1-2013	1-1-2017
Drs. F.M. van Erp Taalman Kip	Lid (tot 1 januari 2013)	16-4-2008	1-1-2013

Managementteam

Naam	Functie
T.J.A. Krekel RA	Voorzitter, en manager van het pensioenfonds
C.J.M. Cortooms	Secretaris
Ing. W.T.J. Overboom	Algemeen adviseur
Mr. M.L.A.M. Sarton	Juridisch adviseur
Drs. F. Roozenboom AAG (tot 1 september 2012)	Actuarieel adviseur
M. van der Wal AAG CFA (vanaf 1 september 2012)	Actuarieel adviseur

Administratie Pensioenfonds

C.J.M. Cortooms	Administrateur
M.J. Sparidans	Administratief medewerker
Drs. E.E.M. van der Waarden	Administratief medewerker
Drs. M.W.P. Ummelen	Communicatieadviseur

Certificerend Actuaris

Ernst & Young Actuarissen

Accountant

Ernst & Young Accountants

Compliance officer

Mr. drs. Y.E.H.Scheurwater (vanaf 29 oktober 2012)
J.H. Motzheim RA (tot 29 oktober 2012)

3. Doelstellingen en organisatie pensioenfonds

3.1 Statutaire doelstellingen

De Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd ('het pensioenfonds') heeft volgens de statuten als doel: "het verlenen van pensioenaanspraken, alsmede het uitkeren of doen uitkeren van pensioen aan deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en hun nabestaanden, een en ander volgens de regels zoals nader in het pensioenreglement omschreven".

Het pensioenfonds draagt de verantwoordelijkheid voor een goede uitvoering van de pensioenregelingen voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden in overeenstemming met de bestaande wet- en regelgeving.

De inhoud van de pensioenregelingen is het resultaat van het overleg tussen CAO-partijen (werkgever en vakbonden), wettelijke voorschriften en de uitwerking hiervan door het pensioenfondsbestuur.

Op basis van een voorwaardelijke geïndexeerde middelloonregeling bouwen de werknemers een pensioenvoorziening op die tot uitkering komt bij pensionering, arbeidsongeschiktheid of overlijden.

3.2 Juridische structuur

Het pensioenfonds is een stichting, opgericht in 1970 en statutair gevestigd in Amsterdam. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41198865. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 15 februari 2011.

Het pensioenfonds is een ondernemingspensioenfonds en is aangesloten bij de Stichting voor Ondernemingspensioenfondsen (OPF).

Het pensioenfonds kent de volgende organen en commissies:

- Bestuur
- Management team
- Beleggingscommissie
- Communicatiecommissie
- Verslagleggingscommissie
- Geschillencommissie
- Visitatiecommissie
- Verantwoordingsorgaan
- Deelnemersraad

De organen en commissies worden ondersteund door de manager van het pensioenfonds, de administrateur en een aantal pensioenmedewerkers.

Daarnaast zijn een aantal (externe) deskundigen betrokken bij het pensioenfonds: een certificerend accountant, een raadgevend – en certificerend actuaaris, een juridisch adviseur, een communicatieadviseur, een algemeen adviseur en een compliance officer.

1. Bestuur

Het bestuur bestaat uit zes leden en is samengesteld uit drie werkgeversleden, twee werknemersleden en één gepensioneerd lid. De samenstelling is weergegeven op blz. 5. De werkgeversleden zijn voorgedragen door de werkgever, de werknemersleden zijn voorgedragen door de Ondernemersraad (OR) en het gepensioneerd lid is voorgedragen door de Vereniging van Gepensioneerden van Delta Lloyd Groep (VGdIlg).

Aan de voordracht van de OR en de VGdIlg kunnen, op een schriftelijk door ten minste dertig deelnemers c.q. pensioengerechtigden getekend verzoek, kandidaten aan de voordracht worden toegevoegd. In dat geval zal er een verkiezing worden gehouden.

De werkgeversbestuursleden zijn door het bestuur voor onbepaalde tijd benoemd. De deelnemers- en gepensioneerde bestuursleden zijn door het bestuur voor een periode van vier jaar benoemd. De werknemers- en gepensioneerde bestuursleden zijn, na een volledige zittingsperiode voor maximaal één periode van vier jaar herkiesbaar.

Het bestuur vergadert minimaal één keer per kwartaal en daarnaast zo vaak als de voorzitter of tenminste twee andere bestuursleden dat wensen. Het bestuur bepaalt het beleid en is onder meer verantwoordelijk voor:

- het beoordelen van door CAO-partijen gemaakte afspraken op uitvoerbaarheid en de financiering daarvan;
- de uitvoering van de pensioenovereenkomst op basis van de uitvoeringsovereenkomst;
- de waarborging van goed bestuur;
- een beheerste en integere bedrijfsuitvoering;
- de besluiten over de vaststelling van de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), pensioenreglement, statuten en overeenkomsten;
- de informatieverstrekking en andere communicatie naar de deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden;
- het vaststellen van de jaarrekening en jaarverslag.

De beleidsbesluiten worden voorbereid door het management team en diverse commissies.

2. Managementteam

Het managementteam bestond tot en met 31 december 2012 uit de manager, de administrateur, een bestuurslid en twee adviseurs en handelt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur conform de voor het team geldende instructie. De samenstelling is weergegeven op blz. 5.

Bij de wijzigingen in het bestuur per 1 januari 2013 maakt vanaf die datum geen bestuurslid meer onderdeel uit van het managementteam, Daartoe is besloten omdat het bestuur het niet zuiver vindt dat een bestuurslid zou besluiten over eigen voorstellen.

De belangrijkste taken zijn het bestuur tijdig te informeren over nieuwe ontwikkelingen, beleid te ontwikkelen dat aansluit op nieuwe wet- en regelgeving en wijzigingen in de CAO, voorbereiden van bestuursbesluiten die hieruit voortvloeien en het zorgen voor uitvoering van bestuursbesluiten. Het managementteam vergadert in de regel één keer per maand.

3. Beleggingscommissie

De beleggingscommissie bestaat uit drie bestuursleden (vanaf 1 januari 2013 uit twee bestuursleden) en de manager en wordt ondersteund door vertegenwoordigers van de vermogensbeheerder en de herverzekeraar. De verantwoordelijkheid van de beleggingscommissie is het bestuur te adviseren over beleggingsaangelegenheden in brede zin. Dit betreft zowel advies over het algemene beleggingsbeleid als over meer specifieke zaken, waaronder het gebruik van derivaten en de afweging tussen actief en passief beleggen.

De beleggingscommissie heeft de volgende taken:

- het bestuur adviseren over het bereiken dan wel behouden van een optimale balans tussen risico en rendement om de toelagenambitie te kunnen realiseren;
- het monitoren van de activiteiten van de vermogensbeheerder van de herverzekeraar, Delta Lloyd Asset Management (DLAM), op de uitvoering van het beleggingsmandaat en performance van de beleggingsopbrengsten. De prestaties van DLAM worden beoordeeld op de vooraf uitgesproken verwachtingen en de verschillen met de benchmark;
- het bestuur adviseren over wijzigingen in het mandaat.

De beleggingscommissie was in 2012 als volgt samengesteld:

Naam	Functie
Drs. N.W. Hoek	voorzitter
T.J.A. Krekel RA	secretaris
Drs. H.M.B. van Alphen RBA	lid
Ing. W.T.J. Overboom	lid

Voor de risicobeheersing op lange termijn zijn in de vergaderingen van de commissie ook aanwezig de heer Drs. D. Schouten als vertegenwoordiger van de herverzekeraar, Drs. F.A.J. de Rek, R.T. de Jonge en G. Zwaan als vertegenwoordigers van DLAM.

4. Communicatiecommissie

De communicatiecommissie bestaat uit 2 bestuursleden, de manager en de interne communicatieadviseur. De verantwoordelijkheid van deze commissie is te zorgen dat voorzien wordt in de informatiebehoefte op pensioengebied, gericht op de verschillende doelgroepen (deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers) en diverse gebeurtenissen die zich kunnen voordoen. De commissie wordt ondersteund door een externe communicatieadviseur.

De communicatiecommissie was in 2012 als volgt samengesteld:

Naam	Functie
Drs. G.J. van Rooijen AAG	voorzitter
Drs. M.W.P. Ummelen	secretaris en Communicatieadviseur
Drs. F.M. van Erp Taalman Kip	lid
T.J.A. Krekel RA	lid

5. Commissie Verslaglegging

De commissie verslaglegging bestaat uit één bestuurslid, de manager, de administrateur, de actuariel adviseur en een vertegenwoordiger van de herverzekeraar. De verantwoordelijkheid van deze commissie is te zorgen voor tijdige, correcte en volledige verslaglegging volgens de wettelijke voorschriften, de richtlijnen van de toezichthouder en richtlijnen voor de jaarverslaglegging (RJ610). Het verschaffen van de cijfers voor de verslagen is uitbesteed aan de herverzekeraar.

De commissie verslaglegging was in 2012 als volgt samengesteld:

Naam	Functie
Drs. G.J. van Rooijen AAG	voorzitter
C.J.M. Cortooms	secretaris
T.J.A. Krekel RA	manager pensioenfonds
M. van der Wal AAG CFA (vanaf 1 september 2012)	actuariel adviseur
Drs. F. Roozenboom AAG (tot 1 september 2012)	actuariel adviseur
Drs. B.W. van der Beek	vertegenwoordiger van de herverzekeraar

6. Geschillencommissie

De geschillencommissie bestaat uit drie bestuursleden. Een deelnemer, gewezen deelnemer of een pensioengerechtigde kan een klacht indienen indien hij vindt dat hij in zijn rechten wordt geschaad. De klacht wordt in eerste instantie behandeld door de administrateur. Bezwaar tegen de afhandeling van de klacht kan worden ingediend bij de manager van het pensioenfonds. Als de klager het niet eens is met de uitkomst van het bezwaarschrift kan de klager een geschil indienen bij de geschillencommissie.

De geschillencommissie was in 2012 als volgt samengesteld:

Naam	Functie
Mr. drs. E.W. Galesloot-Vaal	voorzitter
Drs. G.J. van Rooijen AAG	lid
Drs. H.M.B. van Alphen RBA	lid

7. Visitatiecommissie

Het intern toezicht wordt binnen het pensioenfonds vormgegeven door een visitatiecommissie. Het bestuur geeft aan de visitatiecommissie ten minste eens in de drie jaar de opdracht het functioneren van het fonds kritisch te beoordelen. Visitatie heeft voor het eerst in 2010 plaatsgevonden.

De taken van de visitatiecommissie zijn, conform het Reglement visitatiecommissie, de volgende:

- Het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks and balances binnen het pensioenfonds;
- Het beoordelen van de wijze waarop het Bestuur het pensioenfonds aanstuurt;

- Het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

Eind 2012 heeft er wederom een visitatie plaatsgevonden (zie verslag visitatiecommissie op blz. 39). De visitatie is uitgevoerd door de heren J.H.M. van de Vall (voorzitter visitatiecommissie), mr. dr. De Jong en D.H. Mik van Stichting Intern Toezicht Pensioen.

8. Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit 6 personen. Twee leden zijn voorgedragen door de werkgever, twee leden door de deelnemers en twee leden door de pensioengerechtigden. In het Reglement verantwoordingsorgaan zijn de samenstelling, taken en bevoegdheden, vergaderingen van het verantwoordingsorgaan en vergaderingen van het verantwoordingsorgaan met het bestuur uitgewerkt. Het verantwoordingsorgaan heeft onder meer de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur ten aanzien van het uitgevoerde beleid en over beleidskeuzes voor de toekomst.

Omdat de heer drs. G.T. Pluym AAG in 2012 de dienstbetrekking bij Delta Lloyd heeft beëindigd is hij afgetreden als lid van het verantwoordingsorgaan. In zijn plaats is mevrouw J. Studen-Kiliaan per 1 oktober 2012 benoemd tot lid van het verantwoordingsorgaan. Wegens persoonlijke omstandigheden is ook de heer drs. H. Berkhouwer afgetreden als lid van het verantwoordingsorgaan. In zijn plaats is begin 2013 de heer drs. A.G.W. Termeulen benoemd tot lid van het verantwoordingsorgaan.

De leden van het verantwoordingsorgaan worden door het bestuur benoemd en de samenstelling in 2012 was als volgt:

Naam	Functie	Aftredend
Drs. E.W. Touw	voorzitter, pensioengerechtigd lid	1-1-2016
N. Yacoubi	secretaris, deelnemerslid	1-1-2014
Drs. G.T. Pluym AAG	werkgeverslid (tot 1 oktober 2012)	1-10-2012
J. Studen-Kiliaan	werkgeverslid (vanaf 1 oktober 2012)	1-1-2014
Drs. Ing. A.H.A.M. Jeuken	werkgeverslid	1-1-2016
B.J. Bijlsma	deelnemerslid	1-1-2016
Drs. H Berkhouwer	pensioengerechtigd lid (tot 1 december 2012)	1-12-2012

9. Deelnemersraad.

De deelnemersraad bestaat uit 6 personen. De leden zijn deelnemer of pensioengerechtigde. De onderlinge verhouding van beide groepen wordt door het bestuur bepaald op grond van de verhouding tussen het aantal deelnemers en het aantal pensioengerechtigden. In het Reglement deelnemersraad zijn de samenstelling, taken en bevoegdheden, vergaderingen van de deelnemersraad en vergaderingen van de deelnemersraad met het bestuur uitgewerkt.

De deelnemersraad heeft het recht gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen aan het bestuur.

De leden van de deelnemersraad worden benoemd door de vakbonden en de VGdI en de samenstelling was in 2012 als volgt:

Naam	Functie	Aftredend
Drs. W. de Boer AAG	voorzitter, pensioengerechtigd lid	1-1-2016
Mr. H.C. Lindveld	secretaris, deelnemerslid	1-1-2016
Drs. P.E. Courant	deelnemerslid	1-1-2014
Ing. E. van Veldhuisen r.r.	deelnemerslid	1-1-2014
T. Pennings	deelnemerslid	1-1-2016
Drs. A.G.W. Termeulen	pensioengerechtigd lid	1-1-2014

Op 1 januari 2012 zijn de heren van Loon, van Zanden en Vledder volgens rooster afgetreden. Zij hebben zich niet meer verkiesbaar gesteld. De heer Elshout is per 1 januari 2012 afgetreden wegens

het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

In 2012 zijn benoemd de heren drs. W. de Boer AAG (voorzitter), drs. P.E. Courant en T. Pennings en mevrouw Mr. H.C. Lindveld (secretaris).

10. Manager

De manager is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en coördineert het contact tussen de diverse organen, de werkgever, toezichthouders, de herverzekeraar, de certificerend accountant en de certificerend actuaaris.

De huidige manager, de heer T.J.A. Krekel RA, is voor onbepaalde tijd benoemd.

11. Administrateur

De administrateur coördineert de werkzaamheden binnen het administratieteam, draagt zorg voor afhandeling van de vragen van alle deelnemers, beoordeelt de mutaties die de werkgever opgeeft, houdt toezicht op de administratieve verwerking door de herverzekeraar en ondersteunt de manager bij zijn overige taken.

De huidige administrateur, mevrouw C.J.M. Cortooms, is voor onbepaalde tijd benoemd.

12. Compliance officer

De voornaamste taak van de compliance officer omvat het houden van onafhankelijk toezicht op de naleving van de gedragscode. De taken leiden onder meer tot het toetsen van de naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot onder andere koersgevoelige informatie en privé-effectentransacties door het bestuur en de medewerkers van het pensioenfonds.

In 2012 is mevrouw J. Scheurwater benoemd als compliance officer in plaats van de heer J.H. Motzheim.

De compliance officer is voor onbepaalde tijd benoemd.

13. Overige functionarissen

De organen van het pensioenfonds kunnen zich terzijde laten staan door de juridisch adviseur, de heer mr. M.L.A.M. Sarton, de actuariel adviseur, de heer M. van der Wal AAG CFA, algemeen adviseur, de heer ing. W.J.T. Overboom, de certificerend actuaaris en de certificerend accountant.

De certificerend actuaaris en certificerend accountant zijn geen werknemer van de werkgever. De juridisch adviseur, actuariel adviseur en algemeen adviseur zijn dat wel.

De juridisch adviseur ziet tevens toe op naleving van wet- en regelgeving.

3.3 Herverzekering en uitvoeringsorganisatie

Het pensioenfonds heeft de pensioenverplichtingen volledig herverzekerd bij Delta Lloyd Levensverzekering N.V. De herverzekeraar garandeert de verzekerde (nominale) uitkeringen. De beleggingen ter dekking van de verzekeringsverplichtingen heeft de herverzekeraar ondergebracht in een gesepareerd beleggingsdepot. Op 1 januari 2013 is het gesepareerde beleggingsdepot gesplitst in een garantiedepot van de herverzekeraar en een overwaardedepot van het pensioenfonds.

In paragraaf 3 "Beleggingen en herverzekering" wordt verslag gedaan van de ontwikkelingen op het gebied van het vermogensbeheer en de ontwikkelingen die zich in het verslagjaar binnen de beleggingsportefeuille hebben voorgedaan.

De herverzekeraar heeft het vermogensbeheer uitbesteed aan Delta Lloyd Asset Management N.V. Het pensioenfonds heeft de pensioenadministratie uitbesteed aan Delta Lloyd Levensverzekering N.V. Het niveau van de dienstverlening is in een Service Level Agreement (SLA) vastgelegd.

Verslag van het Bestuur

1. Ontwikkelingen pensioenfonds, financiële positie en pensioen fund governance

1.1 Inleiding

Ook in 2012 stonden pensioenen volop in het nieuws. De financiële positie van veel pensioenfondsen is nog onvoldoende hersteld. Wel zijn er maatregelen genomen om de toekomstige lasten van de pensioenfondsen te verlichten. Zo is de rente waarmee de verplichtingen moeten worden berekend, op voorschift van De Nederlandsche Bank, aangepast, gaat de wettelijke pensioenrichtleeftijd per 1 januari 2014 omhoog en gaat het wettelijke maximale opbouwpercentage op die datum omlaag. Ook de AOW-leeftijd gaat vanaf 1 januari 2013 geleidelijk omhoog.

Door de slechte financiële positie konden veel pensioenfondsen in 2012 geen toeslag verlenen en moesten circa 70 pensioenfondsen bekend maken dat de pensioenen en pensioenrechten begin 2013 gekort worden.

Omdat de pensioenaanspraken (zonder toeslag) van het Delta Lloyd Pensioenfonds zijn herverzekerd door middel van een garantiecontract is er voor het pensioenfonds geen sprake van een mogelijke verlaging van de opgebouwde pensioenaanspraken.

Door de financiële positie kon het pensioenfonds in 2012 een gedeeltelijke toeslag toekennen (zie ook toeslagverlening) terwijl de meeste pensioenfondsen geen toeslagen hebben verleend. De onzekerheden op de financiële markten en de steeds meer stijgende levensverwachting leiden er toe dat (oud) deelnemers en pensioengerechtigden er rekening mee moeten houden dat toeslagen in de toekomst niet (volledig) kunnen worden toegekend.

Naast dat het pensioenfonds veel aandacht heeft besteed aan monitoren van de financiële positie is onder andere aandacht besteed aan governance, communicatie, diverse pensioenontwikkelingen en de gevolgen hiervan voor het pensioenfonds.

In 2012 is de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd aangenomen waarin onder meer de AOW leeftijd op 1 januari 2013 in stapjes wordt verhoogd naar 67 in 2023. Per 1 januari 2014 wordt volgens deze wet de pensioenrichtleeftijd voor aanvullende pensioenregelingen verhoogd naar 67 jaar en het maximale opbouwpercentage, in geval van een middelloonregeling, verlaagd van 2,25% naar 2,15%. In het regeerakkoord in september 2012 is voorgesteld om het opbouwpercentage per 1 januari 2015 verder te verlagen naar 1,75%. Ook is in dit regeerakkoord voorgesteld om het pensioengevend salaris te maximeren op € 100.000. De noodzakelijke aanpassingen in de pensioenregeling zal in overleg tussen CAO-partijen moeten worden afgesproken.

Ook is het initiatiefvoorstel Blok en Koser Kaya aangenomen. Met dit voorstel wijzigt de Pensioenwet waardoor met name een evenwichtige samenstelling van de besturen van pensioenfondsen wordt bevorderd en daarmee de medezeggenschap van de pensioengerechtigden in pensioenfondsbesturen beter wordt geregeld. Het pensioenfonds voldoet hier al aan, aangezien het pensioenfonds sinds 2008 een pensioengerechtigde in het bestuur heeft.

De Wet versterking Pensioenfondsbestuur is uitgesteld en zal waarschijnlijk op 1 juli 2013 van kracht worden. Ook deze wet heeft niet veel invloed op de governance van ons pensioenfonds. Wel is het voornemen dat als deze wet doorgaat het verantwoordingsorgaan en de deelnemersraad samengevoegd worden en dat het intern toezicht aangescherpt wordt door een jaarlijkse visitatie te laten uitvoeren in plaats een keer in de drie jaar.

1.2 Bestuur

Het bestuur kwam in het verslagjaar 2012 in een bestuursvergadering acht keer bij elkaar. De belangrijkste punten op de bestuursagenda in 2012 waren:

- Beleggingsperformance- en mandaat
- Financiële positie en dekkingsgraad
- Wijzigingen in de ABTN en pensioenreglement
- Jaarverslag 2011 en staten DNB
- Bestuursstructuur
- ALM-studie
- Communicatie
- Deskundigheidsplan en -matrix
- Herziening financieel toetsingskader en aanpassingen Witteveenkader
- Ultimate Forward Rate (UFR)
- Risicoanalyse
- Depotsplitsing
- Kostendekkende premie
- Uitvoeringskosten
- Nieuwe AG prognosetafels
- Benoemingen bestuurders
- Geschillencommissie
- Visitatie
- Voortgang activiteiten pensioenfonds
- Toeslagtoekenning
- Compliance

Bestuursleden ontvangen geen beloning. Gemaakte onkosten worden op declaratiebasis vergoed. Het gepensioneerd lid ontvangt een vaste onkostenvergoeding van € 25,00 per maand.

Personalia

Conform het rooster van aftreden zijn per 31 december 2012 de heren ing. W.T.J. Overboom en drs. F.M. van Erp Taalman Kip afgetreden. Daarnaast is de heer drs. van G.J. Rooijen AAG tussentijds per 31 december 2012 afgetreden. Per 1 januari 2013 zijn mevrouw H.A.N. Geboers en mr. T.J.M. Roos benoemd als lid van het pensioenfondsbestuur. Per 2 april 2013 is de heer R. van Mazijk benoemd als lid van het pensioenfondsbestuur. Mevrouw Geboers zal fungeren als secretaris van het bestuur.

De toezichthouder DNB heeft verklaard geen bezwaar te hebben met deze benoemingen.

De samenstelling van het bestuur en de data van aftreden zijn vermeld op pagina 5.

1.3 Verzwaring sterftegrondslagen

In september 2012 heeft het Actuariële Genootschap (AG) een nieuwe sterftetafel, AG-prognosetafel 2012-2062, gepubliceerd. Deze tafel laat weer een verdere stijging van de levensverwachting zien dan eerder was verondersteld. Dit is van belang voor de bepaling van de waarde van de pensioenen op de balans van het pensioenfonds, de zogenaamde voorziening voor de pensioenverplichtingen. Het pensioenfonds heeft besloten om deze tafel per 1 oktober 2012 te gaan gebruiken en daarmee de pensioenverplichtingen te verhogen. Deze verhoging van de pensioenverplichtingen verlaagt de dekkingsgraad (zie onder "1.4 dekkingsgraad"). Voor de toeslagverlening is de dekkingsgraad namelijk van belang. Als gevolg van het hanteren van de AG-prognosetafel 2012-2062 zijn de verplichtingen met 1,0% gestegen waardoor de dekkingsgraad met 1,2% is gedaald.

1.4 Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de financiële positie van het fonds wordt weergegeven in de dekkingsgraad. Deze geldt als maatstaf voor de mate waarin de verplichtingen zijn gedekt door de aanwezige middelen.

De waarde van de beleggingen is in 2012 gestegen tot € 2,3 miljard (2011: € 1,9 miljard) en de waarde van de pensioenverplichtingen stegen tot € 1,8 miljard (2011: € 1,7 miljard). Dit betekent dat de dekkingsgraad (waarbij rekening wordt gehouden met het vermogen in het gesepareerde depot) in

2012 is toegenomen met 8,2% naar 121,9% ultimo 2012 (ultimo 2011 113,7%).

Deze toename is enerzijds ontstaan door een positief rendement op met name aandelen. Anderzijds heeft De Nederlandsche Bank (DNB) besloten om een aanpassing op de rentetermijnstructuur voor te schrijven. Het pensioenfonds gebruikt deze gecorrigeerde rentetermijnstructuur voor rapportage-doeleinden. Voor financiële beleidsdoeleinden wordt de dekkingsgraad zonder correcties toegepast. Naast de rentecorrectie die DNB vanaf 31 december 2011 voorschrijft door een driemaandsgemiddelde te hanteren van de rentetermijnstructuur van alle handelsdagen over de laatste drie maanden is per 30 september 2012 de Ultimate Forward Rate (UFR) ingevoerd voor de berekening van de pensioenverplichtingen.

De aanpassing van de rentetermijnstructuur op basis van de UFR betekent dat de rente voor zeer lange looptijden naar een afgesproken niveau toebeweegt. De UFR is vastgesteld door de Europese Unie en bedraagt 4,2% (2% reële rente en 2,2% Europese inflatie). Het driemaandsgemiddelde blijft hierbij gehandhaafd. Voor looptijden vanaf 20 jaar wordt de marktrente geleidelijk over een periode van 40 jaar aangepast met behulp van de UFR, waarbij de UFR groeit naar 4,2%. Zonder rekening te houden met de UFR en het driemaandsgemiddelde zou de dekkingsgraad per 31 december 2012 uitkomen op 116,1%.

Nominale dekkingsgraad op basis van regels voor de jaarverslaglegging

Bij het pensioenfonds is er sprake van een bijzondere situatie. Het pensioenfonds is volledig herverzekerd en heeft geen eigen middelen omdat alle middelen onderdeel zijn van het gesepareerde beleggingsdepot bij de herverzekeraar. Het juridische eigendom berust tot 31 december 2012 volledig bij de herverzekeraar. In de herverzekeringsovereenkomst is overeengekomen dat het vermogenoverschot boven een dekkingsgraad van 105% als eigen vermogen van het pensioenfonds in aanmerking kan worden genomen. Verder is 97% van een positief saldo technisch resultaat op einddatum van de overeenkomst beschikbaar voor het fonds. Als rekening wordt gehouden met dit vermogenoverschot en het positief saldo van het technische resultaat, bedraagt de dekkingsgraad voor verslagleggingsdoeleinden per 31 december 2012 112,4%. Per 31 december 2011 bedroeg de dekkingsgraad 104,6%.

Gepubliceerde nominale dekkingsgraad

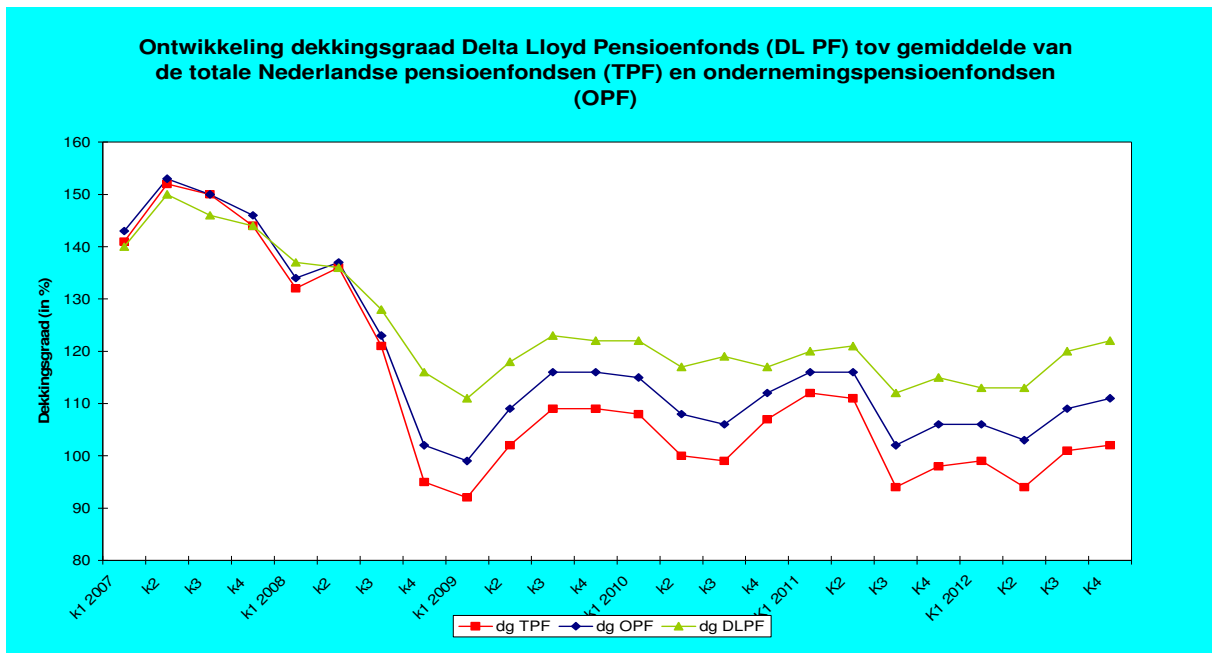
Volgens de regels van de jaarverslaglegging moet in de jaarrekening een dekkingsgraad worden opgenomen waarbij de middelen in het gesepareerde beleggingsdepot van de herverzekeraar tot een dekkingsgraad van 105% buiten beschouwing moeten blijven (zie ook onder nominale dekkingsgraad). In de publicaties over de dekkingsgraad neemt het pensioenfonds daarentegen wel de waarde van alle middelen in het gesepareerde beleggingsdepot in aanmerking. Dat is immers de waarde waar het pensioenfonds bij afkoop van de verzekering recht op heeft. De daarop gebaseerde dekkingsgraad geeft volgens het bestuur een beter beeld dan de dekkingsgraad op basis van de richtlijnen voor de jaarverslaglegging in de jaarrekening.

De dekkingsgraad die het pensioenfonds publiceert bedroeg per 31 december 2012 121,9% (31 december 2011 113,7%).

De ontwikkeling van de nominale dekkingsgraad per 31 december 2012 kan als volgt worden weergegeven (afgerond):

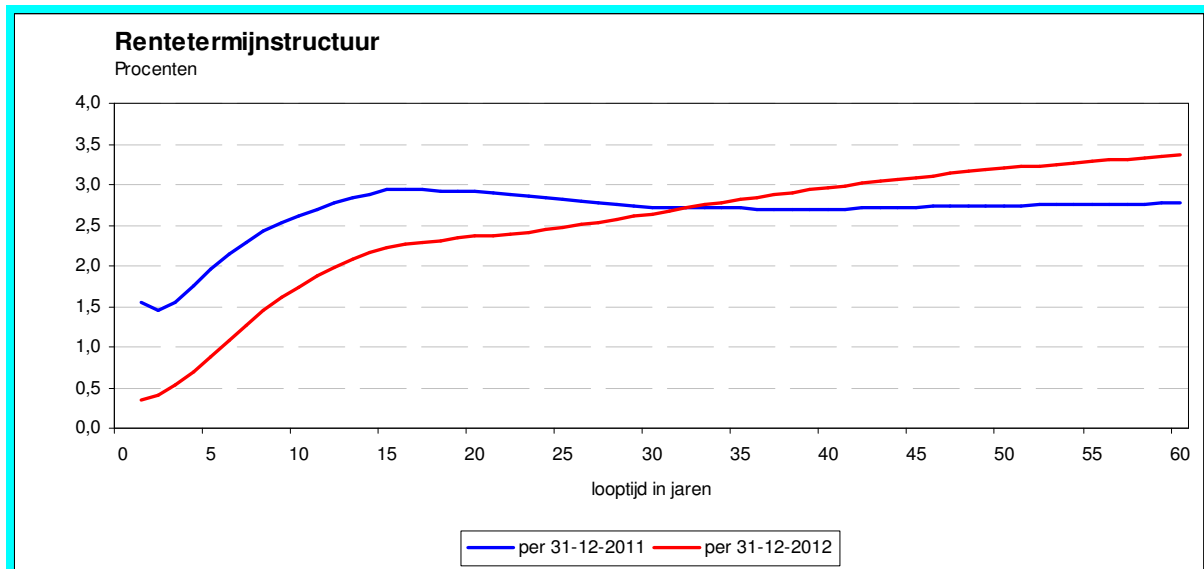
Dekkingsgraad 1 januari 2012		114%
Invloed rendement beleggingen		20%
Invloed van rentewijzigingen op verplichtingen		
- invloed UFR en middeling	6%	
- reguliere rentewijzigingen	<u>-14%</u>	-8%
Overige effecten		
- verwerking indexatie	-2%	
- verzwaaring sterftetafels	-1%	
- overige effecten	<u>-1%</u>	-4%
Dekkingsgraad 31 december 2012		----- 122%

De ontwikkeling van de dekkingsgraad van het pensioenfonds Delta Lloyd ten opzichte het gemiddelde van Nederlandse Pensioenfondsen kan als volgt worden weergegeven:

Het pensioenfonds heeft het renterisico beperkt door minimaal 90% van zijn nominale pensioenverplichtingen te matchen met beleggingen waardoor rentestijgingen of dalingen weinig invloed hebben op de dekkingsgraad. Voor de matching zijn de verplichtingen gebaseerd op de swap rentecurve, dus zonder aanpassingen met het driemaandsgemiddelde en UFR die DNB voorschrijft.

De rentetermijnstructuur die door DNB wordt gepubliceerd is als volgt:

Per 31 december 2011 is de rentetermijnstructuur gebaseerd op het driemaandsgemiddelde van de rentetermijnstructuur van alle handelsdagen over de laatste drie maanden en per 31 december 2012 is daarbij ook de UFR-methode gehanteerd

Reële dekkingsgraad

De met de UFR aangepaste reële dekkingsgraad per 31 december 2012 op basis van de reële, met de Europese inflatie gecorrigeerde rente, bedraagt 79,1% (31 december 2011: 70,4%). De reële dekkingsgraad geeft de hoogte van het vermogen van het fonds weer ten opzichte van de toekomstige uit te keren pensioenaanspraken inclusief de toekomstige toeslagen op basis van de in de markt verwachte prijsinflatie.

1.5 Toeslagen

Toeslagbeleid

Vanaf 1 januari 2011 is de toeslagenregeling gebaseerd op variant D1 van de toeslagenmatrix (financiering van de voorwaardelijke toeslagen uit het eigen vermogen van het pensioenfonds). Deze toeslagmatrix is gepubliceerd door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Voor de deelnemers probeert het pensioenfonds het opgebouwde pensioen jaarlijks mee te laten groeien met de loonontwikkeling. Voor de loonontwikkeling hanteert het pensioenfonds het percentage van de ontwikkeling van de CAO-lonen van de werkgever van het afgelopen jaar. Voor de gepensioneerden en oud-deelnemers probeert het pensioenfonds het opgebouwde of ingegane pensioen jaarlijks mee te laten groeien met het percentage van de prijsontwikkeling. Voor de prijsontwikkeling hanteert het pensioenfonds de CBS Consumentenprijsindex alle huishoudens, afgeleid. Hierbij wordt uitgegaan van de eerst gepubliceerde cijfers per eind oktober van het voorafgaande jaar.

De toeslagverlening is voorwaardelijk en het bestuur beslist jaarlijks of de opgebouwde pensioenaanspraken of het ingegane pensioen worden aangepast. Basis voor dit besluit is de toeslagstaffel:

- als de nominale dekkingsgraad 110% of lager is wordt in principe geen toeslag toegekend;
- als de dekkingsgraad tussen de 110% en 120% is, kan een gedeeltelijke toeslag (rechtevenredig) worden toegekend;
- als de nominale dekkingsgraad hoger is dan 120%, kan een volledige toeslag worden toegekend;
- als de nominale dekkingsgraad hoger is dan 130% kunnen eventuele kortingen op toeslagen in voorgaande jaren worden ingehaald.

Daarnaast zijn een aantal andere criteria in het toeslagbeleid opgenomen op basis waarvan het bestuur besluit over de toeslagverlening, zoals markt- en renteontwikkelingen, trendmatige ontwikkeling van de dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden, hoogte van de loon- en prijsinflatie.

Toeslagverlening (indexatie) op 1 januari 2013

Het bestuur heeft in de vergadering van 17 december 2012 besloten per 1 januari 2013 60% van de geambieerde toeslag toe te kennen.

De toeslag per 1 januari 2013 van de actieve deelnemers is gebaseerd op de verhoging van de CAO-lonen in 2012 en bedraagt 1,05%. De CAO-lonen zijn in 2012 verhoogd met 1,75%.

De toeslag per 1 januari 2013 van de gewezen deelnemers en gepensioneerden is gebaseerd op de door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gepubliceerde consumentenprijsindex, alle huishoudens afgeleid, over de periode oktober 2011 tot oktober 2012 en bedraagt 1,22%. De gepubliceerde prijsindex bedroeg 2,03%.

Basis voor de toeslagverlening is onder meer de dekkingsgraad op 31 oktober 2012. Deze dekkingsgraad is berekend zonder de rentecorrecties (middeling rentestructuur en UFR) die De Nederlandsche Bank (DNB) voorschrijft. De toeslagstaffel - onderdeel van het toeslagbeleid - is immers gebaseerd op een dekkingsgraad zonder deze aanpassingen.

Doordat de toeslag in de afgelopen twee jaar gedeeltelijk is toegekend bedraagt de gecumuleerde achterstand in de toeslagverlening voor deelnemers 0,70% en voor oud-deelnemers en gepensioneerden 2,21%.

1.6 Herverzekeringsovereenkomst

De herverzekeringsovereenkomst met Delta Lloyd Levensverzekeringen die per 1 januari 2011 is afgesloten, loopt tot 1 januari 2016.

Ter zekerheidstelling voor de situatie dat de herverzekeraar insolvent wordt, had het pensioenfonds

in de herverzekeringsovereenkomst een pandrecht afgesproken. Omdat De Nederlandsche Bank (DNB) hiertegen bezwaren heeft, heeft de herverzekeraar de verpanding opgezegd.

Als oplossing voor zekerheidstelling is tussen het pensioenfonds en de herverzekeraar afgesproken om per 1 januari 2013 het depot te splitsen in een garantiedepot (vermogen behorende bij een dekkingsgraad tot 105%) dat juridisch eigendom is van de herverzekeraar en een overwaardedepot (vermogen boven de 105%) dat juridisch eigendom is van het pensioenfonds. Omdat de herverzekeraar als waarde minimaal 105% van de verplichtingen in het garantiedepot wil houden vult het pensioenfonds het garantiedepot aan uit het overwaardedepot tot 105%, indien de dekkingsgraad lager is dan 105%. De herverzekeraar verlangt niet meer middelen dan er in het overwaardedepot zitten. Er gaan middelen van het garantiedepot naar het overwaardedepot als de dekkingsgraad hoger is dan 105%.

Hiermee is bereikt dat de oorspronkelijke financiële afspraak tussen herverzekeraar en pensioenfonds, vergelijkbaar zijn, terwijl er toch een extra zekerstelling voor het pensioenfonds is verkregen met betrekking tot de overwaarde. De herverzekeringsovereenkomst is hierop aangepast.

1.7 Communicatie

Het pensioenfonds wil de deelnemers aan de pensioenregeling van Delta Lloyd in staat stellen weloverwogen keuzes te maken en inzicht geven in hun pensioenvoorziening. Om de informatieverstrekking optimaal te maken is er een communicatieplan opgesteld. Het pensioenfonds kent ondermeer de volgende communicatie-uitingen: website, UPO, jaarbericht voor gepensioneerden, brieven aan de deelnemers, persoonlijke gesprekken en nieuwsbrieven. In het communicatieplan 2012 is onder meer rekening gehouden met de resultaten uit de enquête naar de pensioenbeleving van deelnemers en gepensioneerden eind 2010, voor zover de acties niet al in 2011 waren meegenomen. In het afgelopen jaar zijn onder meer de volgende activiteiten in het kader van communicatie uitgevoerd:

- Versturen nieuwsbrief voor deelnemers en gepensioneerden. In 2012 zijn vier nieuwsbrieven verschenen.
- Aandacht voor de financiële positie van het fonds, onzekerheden over de toeslagverlening en ontwikkelingen in de pensioensector.
- In 2012 is een brochure gemaakt waarin de pensioenregeling uitgelegd wordt. Deze brochure wordt verstrekt aan alle nieuwe deelnemers en andere belangstellenden.
- Om te zorgen dat de communicatie uitingen voor de (oud) deelnemers en gepensioneerden begrijpelijk blijven, is een communicatiepanel geïnstalleerd.
- De UPO's voor de deelnemers zijn vóór juli verstrekt, terwijl de uiterlijke wettelijke termijn voor het verstrekken van UPO's ligt op 1 oktober. Ook zijn in 2012 UPO's verstrekt aan oud-deelnemers. Deze worden conform de wettelijke vereisten om de vijf jaar verstrekt. De pensioenaanspraken van (oud)deelnemers zijn opgenomen in het pensioenregister.
- Bijwonen van informatiedagen voor nieuwe medewerkers en organiseren van pensioendagen waarbij deelnemers zich konden aanmelden voor een persoonlijk gesprek.
- Opstellen van een eenvoudige versie van het jaarverslag.
- Updaten en verfraaien van de teksten op de website.

1.8 Fondsdocumenten

In het pensioenreglement en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) zijn een aantal aanpassingen doorgevoerd.

Pensioenreglement

Op 1 januari 2013 is de AOW-leeftijd verhoogd, beginnend in 2013 met één maand. Hierdoor sluit de pensioenrichtleeftijd in het pensioenreglement van het pensioenfonds niet meer aan op de maand waarin de AOW ingaat. Het pensioenreglement voorzag wel in de mogelijkheid van het uitstellen van het pensioen maar de uitstelperiode diende minimaal 6 maanden te bedragen. Het bestuur heeft besloten om de deelnemers de mogelijkheid te bieden de ingangsdatum van hun

pensioen beter te laten aansluiten op de ingangsdatum van hun AOW-uitkering. Daarom is in het pensioenreglement opgenomen dat het mogelijk is om de uitkering van het ouderdomspensioen uit te stellen naar de eerste van de maand waarin de AOW-uitkering ingaat.

Daarnaast zijn er een paar kleine tekstuele aanpassingen doorgevoerd.

ABTN

Naar aanleiding van de depotsplitsing (zie onder 1.6 herverzekeringsovereenkomst) is de ABTN aangepast.

Geschiktheid bestuurders en deskundigheidsbevordering

Op 1 juli 2012 is de beleidsregel deskundigheid aangepast krachtens de Wet van 22 december 2011 tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht, de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Wet toezicht trustkantoren in verband met de introductie van de geschiktheidseis en de versterking van de samenwerking tussen de toezichthouders in het kader van de geschiktheidstoets en de betrouwbaarheidstoets. De beleidsregel heet vanaf die datum "Beleidsregel geschiktheid 2012". De belangrijkste aanpassing in de beleidsregel is dat deskundigheid vervangen wordt door geschiktheid. Het doel van de beleidsregel is te verduidelijken wat de toezichthouder verstaat onder 'geschiktheid' en welke aspecten bij de toetsing van een beleidsbepaler in aanmerking worden genomen. De beleidsregel verschaft daarnaast duidelijkheid over wanneer beleidsbepalers getoetst worden of kunnen worden en welke informatie en antecedenten de toezichthouder hierbij meeweegt. De toezichthouder toetst de geschiktheid van beleidsbepalers vóór het aantreden van een beleidsbepaler bij de aanmelding en na aantreden van een beleidsbepaler indien feiten of omstandigheden daartoe aanleiding geven.

Om de geschiktheid van beleidsbepalers te beoordelen is een functieprofiel, geschiktheidsmatrix en een deskundigheidsplan opgesteld. Op basis daarvan en op basis van de relevante ervaring van de beleidsbepaler wordt de geschiktheid getoetst. Een beleidsbepaler moet tot een evenwichtige afweging van alle belangen kunnen komen om deel te kunnen nemen aan het besluitvormingsproces binnen het bestuur. De bestuurder dient daartoe over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken om eigen afwegingen te kunnen maken bij het bepalen van een standpunt door het bestuur. Daarnaast is kennis vereist om medebestuurders te begrijpen en om een volwaardige gesprekspartner voor toezichthouders, adviseurs en certificeerders te kunnen zijn.

In het deskundigheidsplan zijn de benodigde kennisgebieden en competenties waaraan een bestuurder moet voldoen vastgelegd.

De bestuursleden van het pensioenfonds zijn allen werkzaam (geweest) binnen het Delta Lloyd concern en hebben vanuit die hoedanigheid een hoge mate van kennis van pensioen, wetgeving en vermogensbeheer.

Binnen de organisatie is veel pensioenkennis, kennis over verslaglegging en kennis over vermogensbeheer voorhanden. Hierop kunnen de bestuursleden een beroep doen. Het pensioenfonds zorgt ervoor dat bestuurders voldoen aan het gewenste kennisniveau door onder andere opleidingsprogramma's en seminars aan bestuurders aan te bieden.

Bestuurders volgen onder meer een verplicht PE-programma waarin relevante onderwerpen worden besproken. Daarnaast wonen bestuurders seminars en workshops bij. In 2012 hebben de bestuursleden deelgenomen aan een workshop over het pensioenakkoord en een workshop over diverse beleggingsonderwerpen.

Begin 2013 zijn drie nieuwe bestuurders benoemd die door de toezichthouder geschikt zijn bevonden.

1.9 Compliance

Het pensioenfonds beschikt over een gedragscode. De gedragscode van het pensioenfonds is gebaseerd op de door de pensioenkoepels ontwikkelde Modelgedragscode Pensioenfonds. In de gedragscode is een insiderregeling opgenomen die geldt voor het bestuur en zijn adviseurs.

De compliance officer toetst de gedragscode van ons fonds alsmede de naleving daarvan. Ook wordt een keer per jaar aan het bestuur gerapporteerd. De toetsing op de naleving in 2012 heeft geen bijzonderheden opgeleverd.

1.10 Procedure

In 2008 heeft de Vereniging van Gepensioneerden van de Delta Lloyd Groep (VGDLG) enkele entiteiten van de Delta Lloyd Groep en het Pensioenfonds gedagvaard.

De Vereniging heeft de kantonrechter onder andere gevraagd te oordelen dat de beweerde omzetting van de, volgens de Vereniging onvoorwaardelijke, toeslagregeling uit de oude reglementen naar een voorwaardelijke toeslagregeling per 1 januari 2011, niet rechtsgeldig is. Daarnaast heeft VGDLG de kantonrechter gevraagd dat de pensioenregeling van na 2000 een recht op onvoorwaardelijke indexatie van de ingegane pensioenen bevat, ondanks de in 2000 doorgevoerde wijziging.

Op 9 maart 2010 heeft de kantonrechter vonnis gewezen. Het vonnis hield onder meer in dat de pensioenreglementen vanaf 2000 een voorwaardelijke toeslagregeling bevatten en voorts dat de onvoorwaardelijke indexatieregeling uit voorgaande reglementen rechtsgeldig is gewijzigd in een voorwaardelijke regeling per 1 januari 2011.

De Vereniging heeft tegen dit vonnis hoger beroep ingesteld. Het Gerechtshof Amsterdam heeft op 12 juni 2012 uitspraak gedaan. Het Hof heeft de entiteiten van de Delta Lloyd Groep en het Pensioenfonds in het gelijk gesteld en daarmee de eerdere uitspraak van de Kantonrechter Amsterdam bekrachtigd.

De Vereniging is vervolgens in cassatie gegaan. De uitspraak wordt eind 2013 verwacht.

1.11 Klachten en geschillen

In 2012 heeft één deelnemer een geschil voorgelegd aan de geschillencommissie. De geschillencommissie oordeelde de klacht als ongegrond.

Ook heeft de Ombudsman Pensioenen zich gebogen over deze klacht en de klacht afgewezen.

1.12 Verantwoordingsorgaan

In het verslagjaar zijn het pensioenfondsbestuur en het verantwoordingsorgaan twee keer bij elkaar geweest. In mei heeft het verantwoordingsorgaan met het bestuur gesproken over het jaarverslag 2011. Daarnaast heeft het verantwoordingsorgaan in het kader van de jaarrekening 2011 gesproken met de certificerend accountant en actuaris. De andere onderwerpen die zijn besproken zijn: toekomstige ontwikkelingen bij Delta Lloyd Groep, gevolgen nieuwe wetgeving voor het pensioenfonds, nieuwe rekenrente (op basis van de UFR), de besturingsstructuur en verwachte samenvoeging deelnemersraad en verantwoordingsorgaan.

Een keer per kwartaal heeft het verantwoordingsorgaan een bijeenkomst met de manager van het pensioenfonds om de beleidskeuzes en financiële positie van het pensioenfonds te bespreken.

Met betrekking tot de informatievoorziening is afgesproken dat het bestuur na afloop van elk kalenderkwartaal aan het Verantwoordingsorgaan rapporteert over de relevante zaken.

In 2012 is een workshop georganiseerd over het pensioenakkoord en de hoofdlijnennotitie van het ministerie van SZW. Hierbij waren uitgenodigd het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de deelnemersraad.

1.13 Deelnemersraad

Het pensioenfondsbestuur en de deelnemersraad zijn in 2012 één keer bij elkaar geweest. De volgende onderwerpen zijn besproken: algemene gang van zaken met betrekking tot het pensioenfonds, aanpassing van de bestuursstructuur in het kader van de nieuwe wetgeving, nieuwe rekenrente (op basis van de UFR) en aanpassingen in het pensioenreglement.

Verder heeft de deelnemersraad in 2012 over de volgende punten geadviseerd:

- tekstuele aanpassingen in het pensioenreglement
 - concept bestuursverslag 2011
 - verhoging maximum pensioengrondslag en arbeidsongeschiktheidspensioen voor leden van de Raad van Bestuur van DL Groep
 - wijziging van de herverzekeringsovereenkomst en ABTN in het kader van de depotsplitsing
- De deelnemersraad heeft met betrekking tot deze onderwerpen positief geadviseerd.

De deelnemersraad is aanwezig geweest in de workshop over het pensioenakkoord en de hoofdlijnennotitie van het ministerie van SZW.

1.14 Intern Toezicht

Ter invulling van het Intern Toezicht is gekozen voor een visitatiecommissie. De visitatiecommissie beoordeelt, minimaal eens in de drie jaar, de beleids- en bestuurprocedures en – processen, de checks and balances, de wijze waarop de uitvoering van de regeling wordt aangestuurd en de wijze waarop wordt omgegaan met de risico's op langere termijn.

In december 2012 is een visitatie uitgevoerd. De algemene conclusie was dat het pensioenfonds over het algemeen zijn zaken goed voor elkaar heeft en dat de werkgever zeer betrokken is en het pensioenfonds royaal faciliteert. Voor een samenvatting van de bevindingen van de visitatiecommissie wordt verwezen naar blz. 39.

1.15 Extern toezicht

Naast het intern toezicht hebben pensioenfondsen in Nederland te maken met twee externe toezichthouders, te weten De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM). De AFM houdt met name toezicht op de communicatie naar de deelnemers, terwijl de andere toezichtonderwerpen zijn ondergebracht bij DNB.

DNB

In dit boekjaar heeft DNB geen bezoek gebracht aan het pensioenfonds. Wel is er telefonisch contact geweest over een aantal onduidelijkheden die DNB had bij haar toezicht op het pensioenfonds. Deze onduidelijkheden zijn opgehelderd.

In 2012 en begin 2013 zijn drie nieuwe bestuursleden benoemd. DNB heeft de nieuwe bestuursleden getoetst en ingestemd met deze benoemingen.

AFM

In het boekjaar is er geen direct overleg of contact geweest tussen het pensioenfonds en de AFM. Wel heeft het pensioenfonds kennis genomen van het rapport 'een volgende stap naar meer pensioeninzicht'. De voor het pensioenfonds relevante aanbevelingen zijn verwerkt in het communicatieplan.

2. Ontwikkelingen in de pensioensector

Het afgelopen jaar is er veel te doen geweest over de financiële positie van pensioenfondsen (zie ook blz. 11), verhoging van de AOW- en de pensioenleeftijd, is het septemberpakket gepresenteerd, is het wetsvoorstel over versterking bestuur pensioenfondsen becommentarieerd en aangepast en het voorstel van de wet daarvoor ingediend en is de rekenrente aangepast. Deze ontwikkelingen lopen door in 2013.

2.1 Verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Nadat in het pensioenakkoord 2010 afspraken zijn gemaakt over de aanpassing van de AOW is in de zomer van 2012 de Wet AOW- en pensioenrichtleeftijd aangenomen. Met deze wet is de AOW-leeftijd ten opzichte van het pensioenakkoord vervroegd en zijn de fiscale regels voor het aanvullend pensioen gewijzigd. In deze wet is ondermeer het volgende geregeld:

- per 1 januari 2013 gaat de AOW-leeftijd stapsgewijs omhoog naar 66 jaar in 2019 en naar 67 jaar in 2023.
- Vanaf 2024 wordt de AOW-leeftijd gekoppeld aan de levensverwachting.
- Vanaf 2014 wordt de pensioenrichtleeftijd verhoogd naar 67 jaar, bij een maximaal opbouwpercentage van 2,15% (bij een lager opbouwpercentage mag de pensioenleeftijd omlaag). Opgebouwde pensioenrechten blijven intact.

Op 29 oktober 2012 is het regeerakkoord tussen VVD en PvdA gepubliceerd. Dit akkoord bevat verdergaande maatregelen op het gebied van AOW en pensioen. In dit akkoord zijn onder meer de volgende maatregelen opgenomen:

- Een versnelde vervroeging van de AOW-leeftijd. Vanaf 1 januari 2013 gaat de AOW-leeftijd stapsgewijs naar 66 jaar in 2018 en naar 67 in 2021.
- Het maximale opbouwpercentage wordt verlaagd naar 1,75%.
- De pensioenopbouw wordt beperkt tot een inkomensniveau van maximaal € 100.000.
- Er komt een overbruggingsregeling voor mensen die per 1 januari 2013 deelnemen aan een VUT- of prepensioenregeling en zich niet hebben kunnen voorbereiden op de verhoging van de AOW-leeftijd. De regeling is voor deelnemers met een inkomen tot 150% van het wettelijk minimumloon.

Deze maatregelen moeten nog in wetsvoorstellen worden verwerkt en door de Tweede – en Eerste Kamer goedgekeurd worden.

Het pensioenfonds heeft de werkgever gewezen op deze ontwikkelingen. De noodzakelijke aanpassingen in de pensioenregeling zal in overleg tussen CAO-partijen worden afgesproken.

2.2 Herziening financieel toetsingskader (FTK)

Eind mei 2012 is de hoofdlijnennotitie herziening financieel toetsingskader pensioen gepubliceerd. Samenvattend is in deze notitie onder meer het volgende opgenomen:

- Er komt één FTK waarbij pensioenfondsen kunnen kiezen uit twee pensioencontracten, het nominale contract en het reële contract. In het nominale contract worden de buffers verhoogd en wordt een normdekkingsgraad geïntroduceerd. Alleen boven de normdekkingsgraad mag een pensioenfonds volledig indexeren. Financiële schokken moeten in geval van onderdekking binnen een periode van 3 tot 12 jaar in geval van onderdekking worden opgevangen. In het reële kader bewegen de pensioenaanspraken mee met de financiële positie van het pensioenfonds. Er wordt altijd geïndexeerd, maar indien de reële dekkingsgraad (dus rekening houdend met inflatie) onder de 100% zakt moeten de pensioenaanspraken direct verlaagd worden. Verlaging van de pensioenaanspraken worden binnen een periode van 10 jaar verwerkt. Hiervoor is het Levensverwachtingsaanpassingsmechanisme (LAM) en het rendementsaanpassingsmechanisme (RAM) geïntroduceerd. De LAM zorgt ervoor dat de levensverwachting geen invloed meer heeft op de hoogte van de pensioenpremie en de RAM zorgt ervoor dat de volatiliteit in de beleggingsrendementen geen invloed meer heeft op de hoogte

pensioenpremie.

- De rekenrente wordt gebaseerd op een Ultimate Formate Rate (UFR) van verplichtingen die uit gaan van een looptijd van meer dan 20 jaar. Voor looptijden van 20 jaar of minder wordt de huidige rente gehanteerd. Bij deze rekenrente moet wel rekening gehouden worden met een indexatieafslag. Bij het reëel contract mag er daarnaast nog een risico-opslag op de curve worden toegepast
- De dekkingsgraad wordt vastgesteld op basis van een 12-maands voorschrijdend gemiddelde.
- Invaren van oude rechten is juridisch mogelijk maar blijft onzeker omdat pensioenfondsen samen met de sociale partners dat zelf moeten regelen.

Inmiddels is invoering van het nieuwe FTK, dat per 1 januari 2014 werd verwacht, uitgesteld naar 1 januari 2015.

2.3 Septemberpakket

Op 24 september 2012 heeft het Kabinet het septemberpakket pensioenen gepubliceerd. Het septemberpakket richt zich op het overgangsjaar 2013, in de overgang naar een nieuwe Pensioenwet en een nieuw financieel toetsingskader. De doelstelling van dit pakket was om de kortingen voor pensioenfondsen in 2013 beperkt te houden en premiestijgingen zoveel mogelijk te voorkomen. Centraal uitgangspunt is dat het septemberpakket als geheel evenwichtig is zodat de maatregelen niet leiden tot een onevenwichtige bevoordeling of benadeling van bepaalde groepen belanghebbenden. De rekening mag niet worden doorgeschoven naar jongeren of toekomstige generaties.

Het septemberpakket bestaat uit een viertal maatregelen:

1. *Aanpassing van de rentecurve voor pensioenfondsen*
DNB past vanaf 30 september 2012 de rekenrente voor pensioenfondsen aan. De aanpassing van de rentecurve verandert niets voor verplichtingen met een looptijd tot 20 jaar. Voor langere looptijden (vanaf 20 jaar) wordt de UFR gehanteerd die over een periode van 40 jaar doorgroeit naar 4,2%. Het driemaandsgemiddelde blijft hierbij gehandhaafd.
2. *Een adempauze voor de eis dat de premie moet bijdragen aan herstel*
Pensioenfondsen met een dekkingstekort krijgen in 2013, evenals in 2011 en 2012, de mogelijkheid om eenmalig af te wijken van de eis dat de pensioenpremie moet bijdragen aan herstel. De fondsen die gebruik willen maken van de adempauze moeten in 2013 hun financiële opzet structureel verbeteren, bij voorkeur door de regeling toekomst bestendiger te maken. Een nieuwe adempauze wordt niet toegestaan aan fondsen die al in 2011 of 2012 gebruik hebben gemaakt van de toen geldende adempauze en ook niet aan die pensioenfondsen die al hebben moeten korten.
3. *Een voorwaardelijke mogelijkheid om noodzakelijke kortingen te spreiden*
De spreiding bestaat er in dat pensioenfondsen in 2013 en 2014 maximaal 7% hoeven te korten en de resterende korting in april 2015 moeten doorvoeren.
4. *Een stimulans om pensioenregelingen per 2013 toekomst bestendiger te maken*
Om de korting zoals onder punt 3 is genoemd te kunnen spreiden moeten pensioenfondsen de volgende aanpassingen doen:
 - per 1 januari 2013 de pensioenrichtleeftijd verhogen naar 67 jaar
 - verdere stijging van de levensverwachting moet al in bestaande pensioenaanspraken worden doorberekend
 - pensioenfondsen die de pensioenen nu verhogen als hun dekkingsgraad boven de 105% komt, mogen vanaf 2013 pas indexeren als hun dekkingsgraad boven de 110% komt.

De maatregelen 2, 3 en 4 waren voor het Delta Lloyd Pensioenfonds niet van toepassing. De nieuwe rekenrente op basis van de UFR is bij het berekenen van de dekkingsgraad voor rapportage doeleinden toegepast.

2.4 Versterking bestuur pensioenfondsen

Naar verwachting zal op 1 juli 2013 de Wet versterking bestuur pensioenfondsen van kracht worden. In deze wet zal onder meer het volgende worden geregeld: uitwerking van mogelijke

besturingsmodellen, aanpassing van het intern toezicht, samenvoeging deelnemersraad en verantwoordingorgaan en evenwichtige samenstelling van de medezeggenschap in pensioenfondsbesturen.

Als de wet van kracht wordt, zal het bestuur besluiten over de gevolgen hiervan voor het pensioenfonds.

3. Beleggingen en Herverzekering

3.1 Herverzekering

Het pensioenfonds heeft de verplichtingen herverzekerd. De herverzekeraar heeft de beleggingen ter dekking van de verplichtingen uit de herverzekering van het pensioenfonds afgescheiden van de overige middelen en in een gesepareerd depot ondergebracht. Alle beleggingen waren tot en met 31 december 2012 juridisch eigendom van de herverzekeraar. Het economisch eigendom lag bij het pensioenfonds.

Gedurende de herverzekeringsovereenkomst heeft het pensioenfonds de beschikking over het volgens de herverzekeringsovereenkomst vastgestelde vermogensoverschot (vermogen boven een dekkingsgraad van 105%) om de toegekende toeslagen te financieren.

Per 1 januari 2013 is de herverzekeringsovereenkomst aangepast. Ter zekerstelling van het pensioenfonds is het gesepareerde depot gesplitst in een garantiedepot (vermogen behorende bij een dekkingsgraad tot 105%) dat juridisch eigendom is van de herverzekeraar en een overwaarde depot (vermogen behorende bij een dekkingsgraad boven de 105%) dat juridisch eigendom is van het pensioenfonds. Omdat de herverzekeraar als waarde minimaal 105% van de verplichtingen in het garantiedepot wil houden, vult het pensioenfonds het garantiedepot aan uit het overwaarde depot tot 105% indien de dekkingsgraad lager is dan 105%. De aanvulling bedraagt maximaal de waarde van het overwaardedepot. Omgekeerd draagt de herverzekeraar het meerdere van het garantiedepot over naar het pensioenfonds als de dekkingsgraad hoger is dan 105%.

Na het einde van de herverzekeringsovereenkomst kan het pensioenfonds alle verzekeringen premievrij achterlaten. Ook is afkoop mogelijk. Afkoop vindt dan plaats door overdracht van de middelen in het gesepareerde depot aan het pensioenfonds.

Het pensioenfonds heeft hierdoor een groot belang bij de middelen in het gesepareerde depot, maar ook in het garantiedepot na 1 januari 2013, de beleggingsopbrengsten en de waardeveranderingen van de beleggingen. Het pensioenfonds bepaalt in belangrijke mate, binnen de afgesproken kaders, het beleid van de beleggingen in het gesepareerde depot van de herverzekeraar.

3.2 Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van het pensioenfonds is gericht op het beheersen van de financiële risico's en het creëren van extra rendement voor het behoud van koopkracht van de opgebouwde en ingegane pensioenen. De depotsplitsing per 1 januari 2013 heeft geen invloed op het beleggingsbeleid en – mandaat. Voor het overwaardedepot geldt hetzelfde beleggingsmandaat als voor het garantiedepot. Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid is de beleggingsportefeuille gesplitst in een matching- en een rendementsportefeuille. De matchingportefeuille heeft als doel het renterisico te beperken. Door minimaal 90% van de verplichtingen te matchen met de matchingportefeuille is het renterisico van de verplichtingen grotendeels afgedekt. Voor de matching zijn de verplichtingen gebaseerd op de swap rentecurve, dus zonder aanpassingen met het driemaandsgemiddelde en UFR die DNB voorschrijft. Voor het afdekken van het renterisico wordt gebruik gemaakt van interest rate swaps. De rendementsportefeuille is bedoeld om extra rendement te creëren om het behoud van koopkracht in de toekomst te kunnen realiseren.

Het beleid is verwerkt in het beleggingsmandaat aan de vermogensbeheerder van de herverzekeraar en het pensioenfonds.

3.3 Het beleggingsmandaat

Beleggingscategorie	Strategische allocatie	Allocatie	Bandbreedte	Benchmark
Matchingportefeuille	Minimaal 90% van de MVVP	Allocatie binnen de matchingportefeuille		
Staatsobligaties		65%	30% - 90%	40% Iboxx € sov / 25% Iboxx € Sov 5+
Semioverheid obligaties		15%	0% - 50%	Iboxx € sub Sovereigns
Obligaties met onderpand		10%	0% - 20%	Iboxx € Collateralized
Bedrijfsobligaties		10%	0% - 20%	Iboxx € Corporates
Swap overlay	Duration verplichtingen	Duration verplichtingen	1 jaar	
Rendementsportefeuille	Restant van het vermogen	Allocatie binnen de rendementsportefeuille		
Diverse Aandelen stijlen		85%	70% - 100%	
<i>Value / Deelnemingen</i>		37,5%	30% - 50%	2/3 MSCI Europe Value; 1/3 AMX Index
<i>Wereldwijde aandelen</i>		37,5%	30% - 50%	MSCI World
<i>Emerging markets</i>		10%	0% - 20%	MSCI Emerging Markets Index
Vastgoed		15%	7,5% - 20%	ROZ IPD Index
Overige Alternatieve beleggingen		0%	0% - 10%	2M Eurobor + 3%
Liquiditeiten, tactisch instrument		0%	-5% - 10%	
Liquiditeiten t.b.v. uitkeringen			0 tot 12 maanden	

De matchingportefeuille bestaat uit belangen in de institutionele vastrentende fondsen van Delta Lloyd en een swap overlay die zorgt dat de duration (rentegevoeligheid) van de portefeuille vrijwel gelijk is aan de rentegevoeligheid van de nominale verplichtingen. De rendementsportefeuille is opgebouwd uit diverse aandelenstijlen die zijn gegroepeerd in value/deelnemingen, wereldwijde aandelen en emerging markets (vanaf 1 september 2012) en vastgoed. De alternatieve beleggingen zijn tot nihil afgebouwd.

Binnen het mandaat wordt rekening gehouden met de volgende risico's:

Renterisico

De matchingportefeuille bedraagt minimaal 90% van de marktwaarde voorziening pensioenverplichtingen (MVVP). Hierdoor is het renterisico van de nominale aanspraken beperkt.

Valutarisico

Het valutarisico bij beleggingen in aandelen met vreemde valuta (in 2012 alleen de Amerikaanse dollars en Britse Ponden) zijn niet afgedekt. Het valutarisico is overigens beperkt.

Marktrisico

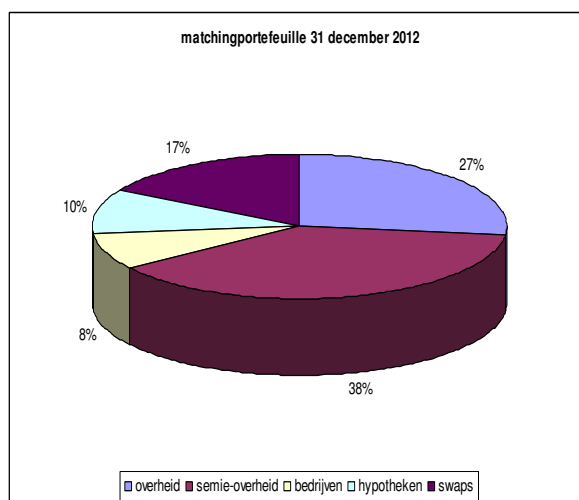
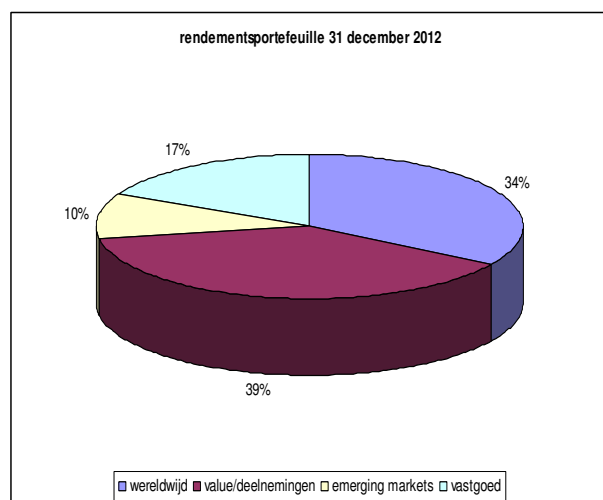
Marktrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden.

3.4 Verdeling middelen beleggingsdepot

De beleggingen in het gesepareerde depot bij de herverzekeraar zijn als volgt verdeeld (in procenten):

Ultimo	Feitelijke allocatie		
	2012	2011	2010
	%	%	%
Matchingportefeuille			
<i>Obligatiefondsen</i>	69	73	74
- staatsobligaties	23	29	48
- semioverheid obligaties	31	30	10
- obligaties met onderpand	8	8	9
- bedrijfsobligaties	7	6	7
<i>Swaps</i>	14	9	3
<i>Liquide middelen</i>	0	0	1
Rendementsportefeuille			
<i>Aandelenfondsen</i>	14	14	17
- wereldwijde aandelen	6	5	6
- value/deelnemingen	6	9	11
- emerging markets	2	0	0
<i>Vastgoed</i>	3	4	4
<i>Alternatieve beleggingen</i>	0	0	1

De matchingportefeuille en rendementsportefeuille zijn op 31 december 2012 als volgt verdeeld:

3.5 Verantwoord beleggen

Het pensioenfonds en de vermogensbeheerder Delta Lloyd Asset Management vinden het belangrijk om verantwoord te beleggen. Verantwoord beleggen is dan ook structureel ingebed in het beleggingsbeleid van Delta Lloyd Asset Management en de herverzekeraar. Het pensioenfonds sluit aan op dit beleid en de maatregelen die Delta Lloyd Asset Management heeft getroffen om aan dit beleid te voldoen.

De vermogensbeheerder heeft in 2012 haar activiteiten verstevigd in het kader van verantwoord beleggen.

Delta Lloyd Asset Management is lid geworden van Eumedion, een platform voor beleggers die samen sturen op betere corporate governance en duurzaamheid van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Gedurende het jaar zijn gesprekken gevoerd met bedrijven uit de verschillende fondsen, over duurzaamheid en financiële performance.

Daarnaast onderschrijft Delta Lloyd Asset Management de 10 United Nations Global Compact Principles (o.a. mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptie) en wordt ieder kwartaal beoordeeld of de bedrijven waarin wij beleggen deze principes niet schenden en/of niet betrokken zijn bij controversiële wapens. Uitsluiting van bedrijven gebeurt onder meer op basis van een lijst die wordt samengesteld door Sustainalytics, een extern onderzoeksbureau dat duurzaamheid onderzoekt.

Delta Lloyd Asset Management heeft de United Nations Principles for Responsible Investments (UNPRI) ondertekend. Het UNPRI netwerk is opgericht in 2006 en is een internationaal sterk groeiende groep van beleggers die zich allen inzetten voor aandacht voor zaken met betrekking tot het milieu, de samenleving en goed ondernemingsbestuur.

In oktober 2012 heeft Delta Lloyd Asset Management een seminar "Delta Lloyd & Duurzaamheid" georganiseerd. Tijdens dit seminar is gesproken over de visie van Delta Lloyd Asset Management op duurzaamheid en hoe die visie geïmplementeerd is in de bedrijfsprocessen en in het vermogensbeheer.

Verantwoord beleggen wordt ook regelmatig besproken in de beleggingscommissie van het pensioenfonds, waarbij Delta Lloyd Asset Management de activiteiten met betrekking tot verantwoord beleggen met het pensioenfonds bespreekt.

3.6 Terugblik economie en financiële markten

Macro-economie

In 2012 vertraagde de wereldwijde groei voor het tweede jaar op rij. Bij een eerste sterk herstel na de recessie van 2009 bedroeg de groei in 2010 maar liefst 5,0%, waarna twee jaren van vertraging volgden. De groei bedroeg in 2012 3,0%. In het verslagjaar kwam de groei daarmee uit onder het dertigjarige gemiddelde van 3,5%. De wereldeconomie toonde zich vooral in het eerste halfjaar zwak met een op jaarbasis teruggerekende stijging van 2,7%. In het tweede halfjaar trad een kleine versnelling op, waardoor de totale groei uitkwam op 3,0%.

De kernlanden in de eurozone kregen een terugslag te verwerken vanwege terugvallende uitvoer naar de overige eurolidstaten. De zwakkere landen zagen zich gesteld voor de verzwaarde besparingsopdrachten van de hulpgevers, hetgeen in eerste instantie de groei drukte. Alhoewel de Europese Centrale Bank (ECB) een aantal innovatieve maatregelen inzette en wist te bereiken dat renteniveaus daalden, kwam de kredietgroei nog niet op gang. Vooraf bestond vrees dat een aantal gebeurtenissen een stokje voor de oplossing van de euro-problemen zou steken. Echter, in de loop van het jaar werden hindernissen als de Griekse en Nederlandse verkiezingen, een uitspraak van het grondwettelijke hof in Karlsruhe en de goedkeuring van een nieuwe hulptranche voor Griekenland genomen. Bovendien werden plannen voor een bankenunie gesmeed en kreeg Spanje hulp voor de herkapitalisatie van haar banken.

Aandelenmarkten

Onder invloed van een meer stabiele macro-economische omgeving waren de beurzen het jaar sterk begonnen. De liquiditeitsverruimende maatregelen leidden tot opluchting bij beleggers, waardoor de risicobereidheid herstelde. Dit uitte zich in een sterk herstel van de aandelenkoersen in de eerste paar maanden van het jaar. In de tweede fase van het jaar was er sprake van oplopende spanningen in de eurozone en een tegelijkertijd afzwakkende internationale conjunctuur. De onzekerheid werd in de periode naar de zomer toe versterkt door de verkiezingen in Griekenland en Frankrijk. De dreiging van een politieke overwinning van de meer extreme partijen in Griekenland werd niet bewaarheid. Na een korte aarzeling reageerden de markten gunstig op de verkiezing van de nieuwe president in Frankrijk. De grote omslag kwam in Europa toen de ECB beloofde alles te zullen doen om de euro te ondersteunen. De Europese aandelenmarkten reageerden positief op de nieuwe initiatieven. Het positieve sentiment op de beurzen werd in september opnieuw aangejaagd door meer kwantitatieve monetaire maatregelen van de Federal Reserve (Fed, stelsel van Amerikaanse centrale banken) en de ECB. Voor de financiële markten was dit het signaal dat het grote faillissementsrisico van een Europese staat was weggenomen. De risicobereidheid van beleggers herstelde in belangrijke mate in de derde fase van het jaar, mede ingegeven door het herstel van belangrijke macro-economische data in vrijwel alle regio's. De risicovolle beleggingscategorieën wisten hiervan te profiteren.

De Europese aandelenmarkt liet per saldo gedurende heel 2012 een stijging zien van ruim 17%. De MSCI US index steeg met 13,2% (in euro's gemeten). Het rendement in de Verenigde Staten werd ondanks alle crisisverschijnselen in Europa gedrukt door een waardedaling van de dollar versus de euro. De Japanse beurs wist in 2012 met ruim 21% te stijgen, per saldo resteerde slechts een rendement van 6,5% in euro's gemeten. De opkomende markten wisten te profiteren van de ruimere liquiditeiten in de rest van de wereld. In de zoektocht naar rendement werden de prijzen van activa in opkomende markten opgedreven.

Vastrentende markten

Het jaar 2012 kan worden gekenmerkt als een topjaar voor beleggers in obligaties. Over de gehele linie daalden kapitaalmarktrentes en risicovergoedingen fors. Daarnaast was het een jaar waarin monetaire autoriteiten een nadrukkelijk stempel drukten op de gang van zaken en het algemene niveau van de rente. De tienjaars Duitse staatsrente daalde per saldo van 1,8% naar 1,3% en kwam structureel onder de inflatie uit. Dit is kenmerkend voor de fase waar de economie na de financiële crisis inmiddels is aanbeland. Ook voor bedrijfsleningen was 2012 een uitzonderlijk goed jaar. Kredietopslagen daalden sterk over de hele linie, waarbij achtergestelde leningen van financiële instellingen en bedrijven met een lage kredietwaardigheid het meest profiteerden. Na een langdurige periode van onzekerheid begon 2012 met een kortstondige opleving. Redenen hiervoor waren beter dan verwachte economische groeicijfers, een einde aan het hoofdstuk 'faillissement van Griekenland' en een enorme liquiditeitsinjectie van de ECB in de financiële sector. Een deel van dit geld werd door de banken aangewend om kortlopende staatsobligaties in Zuid-Europa te kopen. Hierdoor daalden de risicovergoedingen van deze staatsobligaties in de eerste maanden van 2012 fors. De euforie was echter van korte duur. De onrust kwam terug door onder andere de achteruitgang van de kredietwaardigheid van Spanje, verkiezingen in Griekenland en Frankrijk, het Ierse referendum over het '*fiscal compact*' en de toenemende angst voor een bankrun in Zuid-Europa. Voorts moest Spanje om geld vragen voor haar financiële sector. Hierdoor liepen risicovergoedingen voor diverse zwakkere eurolanden in de zomer weer fors op. Eind juli verlaagde de ECB naar aanleiding van economische groei en inflatieverwachtingen haar tarief met 0,25% naar 0,75%. Ook legde ECB-voorzitter, Draghi, de basis voor een derde operatie (na de *Securities Markets Programme* en *Long Term Refinancing Operation*) om de relatief hoge rente voor probleemlanden omlaag te brengen. Begin september kwam het plan waarbij de ECB bereid is tot het opkopen van kortlopend staatspapier, *Outright Monetary Transactions* (OMT) met als voorwaarde dat alleen landen die een formeel beroep doen of hebben gedaan op steunfaciliteiten in aanmerking komen voor dit programma. In de tweede helft van het jaar kwam de kapitaalmarkt in rustiger vaarwater. De rente op de kapitaalmarkt daalde verder door verdere economische verslechtering (recessie). Risicovergoedingen voor Zuid-Europese staatsleningen daalden verder als gevolg van het aanwezige vangnet (ECB) en een zoektocht naar rendement van de diverse marktparticipanten.

3.7 Aanpassing in de beleggingsportefeuille en andere bijzonderheden in het verslagjaar

In het verslagjaar is het beleggingsmandaat aangepast. In de strategische allocatie binnen de rendementsportefeuille is 10% voor Emerging Markets toegevoegd. Naast de ongewijzigde allocatie van het vastgoed (15%) in de rendementsportefeuille is de allocatie van aandelen als volgt aangepast: Wereldwijde aandelen 37,5%; Value/Deelnemingen 37,5%; Emerging Markets 10%.

De categorie aandelen Europa is vervallen. Een aparte exposure naar Europa heeft geen toegevoegde waarde meer aangezien de value en wereldwijde aandelen reeds Europa dekken.

3.8 Stresstest

Ook in 2012 zijn er door DLAM op kwartaalbasis stresstesten uitgevoerd om inzicht te geven in de gevoeligheden en gevolgen voor de dekkingsgraad per individueel financieel risico en een combinatie van financiële risico's. De stresstesten zijn onder meer uitgevoerd met de zekerheidsmaatstaf van het 97,5 percentiel. Deze zekerheidsmaatstaf geldt met name voor pensioenfondsen onder het FTK en geeft simpel gesteld het risico weer dat er één keer in de 40 jaar een gebeurtenis plaatsvindt waardoor de dekkingsgraad onder de 100% daalt. Bij hantering van de parameters voor de stresstest daalt de dekkingsgraad op basis van de dekkingsgraad per 31 december 2012 niet onder de 113%.

Omdat het pensioenfonds de pensioenen heeft herverzekerd, zegt de uitkomst van de test niets over de zekerheid van de pensioenen. Alleen voor de toeslagverlening is de uitkomst van belang.

3.9 Performance van de beleggingsportefeuille

Het totale rendement op de beleggingsportefeuille was in 2012 17,2% (2011: 12,7%). De benchmark over de totale beleggingsportefeuille bedroeg 7,7% (2011: 15,6%). De benchmark geeft de ontwikkeling van de waarde van de verplichtingen weer. De benchmark en de realisatie zijn in 2012 niet goed te vergelijken. De waarde van de verplichtingen zijn eind 2012 berekend op basis van de UFR rentecurve terwijl eind 2011 de verplichtingen zijn berekend op basis van de Swap rentecurve. Op basis van de Swap rente-curve zouden de verplichtingen met 9,1% toegenomen zijn. De matchingsportefeuille heeft het in 2012 beter gedaan dan de verplichtingen door de niet parallelle daling (korte rente is harder gedaald dan de lange rente) van de swap rentecurve. Deze rentedaling heeft voor de matchingportefeuille positiever uitgekapt dan op de verplichtingen. Ook heeft de daling van de spreads voor een positieve bijdrage gezorgd aan het rendement van de matchingportefeuille. De rendementsportefeuille bleef ten opzichte van de benchmark iets achter door afwaarderingen op vastgoed.

Matchingportefeuille

Ook dit verslagjaar heeft het gekozen beleid om minimaal 90% van het renterisico af te dekken met de matchingportefeuille goed gewerkt. Het rendement op de matchingsportefeuille, inclusief swap-overlay, bedroeg in 2012 18,1% (2011: 19,0%).

Door de verdere daling van de rente steeg de waarde van de verplichtingen (gewaardeerd op de UFR-rentecurve) met 7,7% (2011: 15,6%). Met een rendement van 11,7% (2011: 6,5%) op de onderliggende vastrentende waarden is ten opzichte van de benchmark een lichte underperformance behaald. Deze underperformance volgt uit de landenallocatie, waarbij het pensioenfonds niet heeft belegd in zwakkere landen. Dit is bewust beleid geweest. Deze zwakkere landen hebben het uiteindelijk qua performance goed gedaan.

Categorie	2012		2011	
	performance	benchmark	performance	benchmark
Staatsobligaties	11,4%	12,6%	7,3%	3,6%
Overige obligaties	12,2%	10,9%	4,8%	3,6%
Liquiditeiten	-0,1%	0,0%	1,2%	1,2%
Matchingportefeuille onderliggend	11,7%	12,0%	6,5%	3,6%
Matchingportefeuille inclusief Swap overlay	18,1%	7,7%	19,0%	15,6%

Rendementsportefeuille

Op de rendementsportefeuille werd een rendement gerealiseerd van 13,0% (2011: -8,5%) met een lichte underperformance. De benchmark kwam namelijk uit op een rendement van 13,2% (2011:-4,0%). De aandelen lieten een goede performance zien (2,2% boven de benchmark). Het rendement op vastgoed was echter negatief, -5,0% en presteerde slechter dan de benchmark (-0,6%) als gevolg van een afwaardering.

Categorie	2012		2011	
	performance	benchmark	performance	benchmark
Aandelen	18,0%	15,8%	-11,7%	-6,4%
Vastgoed	-5,0%	-0,6%	2,0%	2,6%
Rendementsportefeuille	13,0%	13,2%	-8,5%	-4,0%

3.10 Kosten vermogensbeheer

De beleggingskosten zijn gesaldeerd opgenomen in de beleggingsopbrengsten. Omdat het bestuur hecht aan transparantie met betrekking tot de beleggingskosten worden deze kosten onderstaand weergegeven. Met dit overzicht wordt volledig voldaan aan de aanbevelingen van de

Pensioenfederatie met betrekking tot kosten transparantie.

Specificatie beleggingskosten in (€ 1.000)	2012	2011
Beheervergoeding vermogensbeheerder	1.785	1.572
Transactiekosten	433	285
Kosten vastgoed	540	630
Totale beleggingskosten	2.758	2.487
Gemiddeld belegd vermogen	2.125.473	1.798.195
Totale kosten als % gemiddeld belegd vermogen	0,13%	0,14%

3.11 Vooruitblik

2013 lijkt nog een moeilijk jaar te worden voor de wereldeconomie. Op de laatste dag van 2012 heeft de Amerikaanse Senaat bijna 1,5% aan tijdelijke stimulering van de economie teruggedraaid. Mogelijk dat in de loop van het eerste kwartaal verdere besparingsmaatregelen genomen zullen worden. In de eurozone blijft het fiscale beleid onveranderd krap. Het effect van de terugtrekkende overheden is in het huidige tijdsgewricht groter dan voorheen gedacht, zo is in de afgelopen jaren gebleken. Met deze maatregelen, een sputterende Japanse economie en omschakelingen in het groeimodel van de grote opkomende landen, zal de economische groei in de wereld in 2013 naar verwachting niet veel afwijken van de 3,0% van 2012 en zodoende andermaal meer dan 0,5% onder het historisch gemiddelde uitkomen. Met de onderbezetting van productiefactoren en de gebruikelijke vertraagde impact op het algemene prijsniveau verwachten we wereldwijd een blijvend lage inflatie. Zowel de Bank of Japan als de Fed hebben beloofd de geldkraan open te houden zolang bepaalde doelstellingen nog niet gehaald zijn. De ECB heeft ook een opkoopprogramma in de steigers staan. De mate waarin de centrale bankiers stimuleren zal bepalend zijn voor valutabewegingen, terwijl ook de dreiging van het opbreken van de euro een thema blijft. Flink schommelingen kunnen in 2013 het gevolg zijn.

De combinatie van liquiditeitssteun van centrale banken en de verbetering van economische indicatoren heeft het sentiment onder bedrijven en consumenten doen verbeteren. De zeer forse daling van de rente in zogenaamde risicolanden geeft aan dat het vertrouwen in de getroffen maatregelen groot is. De positieve aandelenkoersbeweging is de afgelopen periode meer gedreven door herwaardering dan door hogere bedrijfswinsten. Een verdere koersstijging op de beurzen zal ondersteund moeten worden door betere macro-economische data.

De schuldenlast van de diverse eurolanden zal verder toenemen de komende jaren. Als gevolg hiervan verwachten we een voortgaande verslechtering van de kredietwaardigheid van diverse Europese landen. Wellicht heeft geen enkel euroland een AAA-rating meer aan het eind van 2013. Er wordt door de politiek achter de schermen hard gewerkt aan het oplossen van de problemen. Echter, vooralsnog zijn dit tijdelijke maatregelen die het daadwerkelijke schuldenprobleem niet oplossen. Een faillissement of schuldsanering blijft uiteindelijk een reële optie in navolging van Griekenland.

We verwachten dat de ECB haar tarief verder zal verlagen richting 0% als gevolg van de verslechterende economische situatie in Europa. Verder achten we de kans hoog dat in ieder geval Spanje een beroep gaat doen op het nieuwe opkoopprogramma van de ECB (OMT); op termijn zal Italië wellicht ook volgen. Uit hoofde van inflatie, fiscale maatregelen, bezuinigingen, werkloosheid en het proces van het verder verminderen van schulden veronderstellen wij dat de rente nog enige tijd op een laag niveau zal bewegen. Buiten de eurozone zien we meer ruimte voor economische groei.

4. Pensioen- en uitvoeringsovereenkomst

4.1 Pensioenovereenkomst

Het pensioenfonds voert één pensioenovereenkomst uit. Voor directieleden gelden enkele afwijkingen. Iedereen die bij Delta Lloyd Services in dienst komt, en die 18 jaar of ouder is, bouwt elk jaar nieuwe pensioenaanspraken op.

De pensioenovereenkomst is een uitkeringsovereenkomst.

De kenmerken van de pensioenovereenkomst zijn:

• Pensioensysteem	Middelloon
• Pensioenleeftijd	65
• Pensioengevend salaris	(13 x maandsalaris) + vakantietoeslag én voor buitendienstmedewerkers de variabele beloning
• Toeslagverlening	voorwaardelijk, deelnemers CAO loonindex, overigen cpi, afgeleid
• Franchise	bij fulltime dienstverband €14.566, voor directeuren €13.062 (deze bedragen gelden in 2012)
• Opbouwpercentage	2,15%, voor directeuren 2,25%
• Nabestaandenpensioen	60% van het te bereiken ouderdompensioen, voor directeuren 70%
• Wezenpensioen	14% van het te bereiken ouderdompensioen
• Arbeidsongeschiktheidspensioen	75% boven WIA grenssalaris
• ANW-Hiaatpensioen	vrijwillige deelname.
het verzekerd bedrag in 2012 was € 14.222
• Eigen bijdrage	ouderdompensioen: 6% van de pensioengrondslag
ANW-hiaatpensioen: 80% van de premie

Aanpassing pensioenreglement

Vanaf 2013 gaat de AOW-leeftijd geleidelijk aan omhoog. Per 1 januari 2013 wordt de AOW-leeftijd 65 jaar en één maand. In de jaren erna gaat de AOW leeftijd in stapjes omhoog.

Volgens het huidige pensioenreglement was het niet mogelijk om pensioen uit te stellen naar een leeftijd tussen de 65 en 65 1/2 jaar. Hierdoor was het niet mogelijk om de ingangsmoand van het pensioen aan te laten sluiten op de ingangsmoand van de AOW.

Het Delta Lloyd Pensioenfonds wil zijn deelnemers wel de mogelijkheid geven om de ingangsmoand van hun pensioen te laten aansluiten op de ingangsmoand van hun AOW. Het is daarom vanaf 1 januari 2013 mogelijk om de ingangsdag van het pensioen uit te stellen naar de eerste dag van de maand waarin de AOW ingaat.

4.2 Uitvoeringsovereenkomst

De uitvoeringsovereenkomst loopt van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2015. In de uitvoeringsovereenkomst is ondermeer geregeld de jaarlijkse premiebetaling die voor het pensioenfonds noodzakelijk is voor de aangroei van de pensioenaanspraken en voor de verschillende risicodekkingen. De premie die door Delta Lloyd Services (werkgever) wordt betaald (feitelijke premie) bestaat uit de volgende componenten:

- een jaarlijkse pensioenpremie gebaseerd op de prognosetafel AG 2010-2060, waarbij rekening wordt gehouden met ervaringsfactoren en een 2% Market Value Margin (MVM)-opslag, met een rekenrente van 3% die nodig is voor de aangroei van de nominale pensioenaanspraken en risicodekkingen in het betreffende jaar. De AG-prognosetafel 2010-2060 is vertaald naar de grondslag collectief 2003 met een opslag van 9,5%;
- de verschuldigde garantiepremie;
- de administratiekosten;
- de overige kosten van het pensioenfonds.

De toereikendheid van de ontvangen pensioenpremie wordt jaarlijks getoetst aan de kostendekkende premie en de gedempte kostendekkende premie. De gedempte kostendekkende premie wordt bepaald door een gemiddelde yield (op basis van de rentetermijnstructuur) over de laatste 36 maanden te berekenen. Het pensioenfonds hanteert demping van de kostendekkende premie om niet te veel afhankelijk te zijn van de volatiele rentebewegingen bij het vaststellen van de kostendekkende premie. Indien de gedempte kostendekkende premie hoger is dan de feitelijke premie, wordt de gedempte kostendekkende premie bij de werkgever in rekening gebracht.

In 2012 was de feitelijke premie hoger dan de gedempte kostendekkende premie omdat de 3%-rekenrente waarop de feitelijke premie wordt berekend lager is dan de rentetermijnstructuur waarop de gedempte kostendekkende premie wordt berekend.

In 2012 betaalde de werkgever in totaal € 46,7 miljoen aan premie. Een deel van dat bedrag (€ 11,3 miljoen) wordt door Delta Lloyd Services, conform de Delta Lloyd Groep CAO artikel 6 lid 2, ingehouden bij de deelnemers, die op die manier zelf bijdragen aan hun pensioenopbouw. Daarnaast betaalt Delta Lloyd Services de pensioenuitvoeringskosten, administratiekosten en garantiekosten. Deze kosten bedragen in totaal € 13,9 miljoen.

Op 1 oktober 2012 is het pensioenfonds voor de bepaling van de (gedempte) kostendekkende premie overgegaan op de prognosetafel AG 2012-2062 met ervaringssterfte en 2% MVM.

ANW Hiaatpensioen

Het ANW-hiaatpensioen wordt door het pensioenfonds verzekerd. De werkgever betaalt aan het pensioenfonds een doorsneepremie op risicobasis. De premie bedraagt per 1 januari 2012 circa € 307 op jaarbasis per werknemer. De eigen bijdrage voor de deelnemers bedraagt 80% van de premie. Deelname aan het ANW-hiaatpensioen is vrijwillig. Een werknemer kan bij aanvang van het dienstverband eenmalig kiezen om mee te doen.

4.3 Toeslagen

De voorwaardelijke toeslagen worden gefinancierd uit de beleggingsrendementen van het pensioenfonds.

In het pensioenreglement is de toeslagverlening uitgewerkt en op blz. 15 is het toeslagbeleid nader toegelicht.

In 2012 is 60% van de toeslagambitie toegekend waardoor voor deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden een achterstand is ontstaan in de verlening van toeslagen (zie verder blz. 15).

5. Risicobeheersing

5.1 Beleid

Het bestuur heeft zijn beleid op hoofdlijnen verwoord in de ABTN. Daarnaast zijn de risico's vastgelegd in een risicoanalyse die periodiek wordt beoordeeld. Het bestuur besteedt voortdurend aandacht aan de risico's die het pensioenfonds betreffen. Hieronder wordt een nadere toelichting gegeven van de voornaamste risico's die door het bestuur zijn onderkend, alsmede het beleid van het bestuur voor het mitigeren van de risico's:

1. Beleggingsrisico's
2. Rente- en matchingsrisico
3. Verzekeringstechnische risico's
4. Kredietrisico
5. Operationele- en uitbestedingsrisico's
6. Inflatierisico
7. Gedragrisico's
8. Systeemrisico's

Omdat het pensioenfonds een herverzekeringsovereenkomst heeft afgesloten zijn veel van deze risico's overgedragen aan de herverzekeraar. Met name de beleggingsrisico's, het renterisico en de verzekeringstechnische risico's zijn overgedragen aan de herverzekeraar. De pensioenadministratie en de beleggingen zijn volledig uitbesteed aan respectievelijk Delta Lloyd Levensverzekering en Delta Lloyd Asset Management. Het pensioenfonds blijft verantwoordelijk voor de processen die het uitbesteedt en monitort deze processen.

De communicatie naar de (oud) deelnemers en gepensioneerden doet het pensioenfonds zelf.

5.2 Risico's

Beleggingsrisico's

Het pensioenfonds heeft een herverzekeringsovereenkomst waardoor de beleggingen, grotendeels voor rekening en risico voor de herverzekeraar, zijn overgeheveld naar een gesepareerd depot van de herverzekeraar. Omdat het vermogen boven een dekkingsgraad van 105% door het pensioenfonds aangewend kan worden voor toeslagen heeft ook het pensioenfonds belang bij een goede beheersing van de beleggingsrisico's. In overleg met de herverzekeraar is een beleggingsmandaat opgesteld. De inhoud en uitvoering binnen de bandbreedtes van het beleggingsmandaat worden kritisch beoordeeld en gevolgd door de beleggingscommissie.

Per 1 januari 2013 is het gesepareerde depot van de herverzekeraar gesplitst in een garantiedepot (vermogen behorende bij een dekkingsgraad tot 105%) dat juridisch eigendom is van de herverzekeraar en een overwaardedepot (vermogen behorende bij een dekkingsgraad boven de 105%) dat juridisch eigendom is van het pensioenfonds. Omdat de herverzekeraar als waarde minimaal 105% van de pensioenverplichtingen in het garantiedepot wil houden vult het pensioenfonds uit het overwaardedepot het garantiedepot aan tot 105% indien de dekkingsgraad lager is dan 105%. Omgekeerd draagt de herverzekeraar het meerdere van het garantiedepot over naar het pensioenfonds als de dekkingsgraad hoger is dan 105%. Het beleggingsmandaat is met deze splitsing niet gewijzigd.

De beleggingen binnen het gesepareerde depot bestaan hoofdzakelijk uit participaties in beleggingsfondsen. De beleggingen zijn verdeeld in een matchingportefeuille (ten behoeve van beperking renterisico) en een rendementsportefeuille (ten behoeve van realiseren extra rendement ten behoeve van koopkrachtbehoud). Het overwaardedepot per 1 januari 2013 bestaat uit beleggingen vanuit de rendementsportefeuille.

Met deze beleggingsfondsen wordt gestreefd naar een vermogensgroei op de langere termijn bij een aanvaardbaar risico. Daarbij wordt gestreefd naar een rendement dat ten minste gelijk is aan de benchmark. De beleggingsfondsen zijn onderhevig aan het marktrisico, oftewel het risico uit hoofde van prijswijzigingen van de beleggingen. De omvang van dit risico neemt toe naarmate de beweeglijkheid van de koersen groter is. Door middel van zorgvuldige selectie en spreiding van de

beleggingen van het beleggingsfonds wordt getracht het marktrisico te mitigeren. De beleggingsfondsen beleggen hoofdzakelijk in euro's, wat het risico- en rendementsprofiel bepaalt. Het dollar- en Britse pondenrisico in de portefeuille is afgedekt door middel van valutatermijncontracten.

Naast Interest Rate Swaps en Valutatermijncontracten wordt verder geen gebruik gemaakt van andere optie- en termijncontracten op aandelen en valuta's.

Om de behaalde beleggingsrendementen op langere termijn te beoordelen wordt jaarlijks een lange termijn analyse uitgevoerd waarbij de besluiten van het bestuur en de uitvoering van het beleggingsmandaat door de vermogensbeheerder in aanmerking worden genomen. Op basis van deze analyse kan het bestuur bijsturen.

Rente- en matchingsrisico

Het matchingsrisico is het risico dat de looptijd en rentegevoeligheid tussen de beleggingen en de pensioenverplichtingen niet op elkaar zijn afgestemd. Dit risico is beperkt daar minimaal 90% van de verplichtingen is afgedekt door vastrentende waarden en swaps waarvan de duration ongeveer gelijk is aan de verplichtingen. Periodiek wordt er een Asset Liability Management (ALM) studie uitgevoerd om de optimale matching te bepalen en te toetsen. Eind 2012 is er weer een ALM-studie uitgevoerd. Daaruit bleek dat het huidige beleid in diverse marktsituaties goed functioneert en daarom vooralsnog niet hoefde te worden aangepast.

Het collateral management op de swaps wordt dagelijks uitgevoerd door Delta Lloyd Asset Management.

Verzekeringstechnische risico's

Met het herverzekeringscontract zijn de verzekeringstechnische risico's overgeheveld naar de herverzekeraar Delta Lloyd Levensverzekering NV.

In de met de herverzekeraar overeengekomen overlevingstafels (in het verslagjaar AG-prognosetafel 2010-2060) houdt het pensioenfonds bij de bepaling van zijn verplichtingen en van de premie en koopsommen rekening met de verwachte sterfteontwikkeling in de toekomst.

Het pensioenfonds is herverzekerd en dus draagt de herverzekeraar het langlevensrisico.

Bij beëindiging van de herverzekeringsovereenkomst heeft het pensioenfonds de keuze om de opgebouwde aanspraken premievrij achter te laten bij de herverzekeraar, de herverzekeringsovereenkomst te continueren met nieuwe voorwaarden of de opgebouwde aanspraken af te kopen en over te dragen aan het pensioenfonds of een nieuwe herverzekeraar. De huidige herverzekeringsovereenkomst loopt tot en met 31 december 2015.

Hoewel het langlevensrisico wordt gedragen door de herverzekeraar worden voor financiële verslaglegging de meest recente sterftetafels gebruikt. Omdat de toeslagverlening voor rekening van het pensioenfonds komt, dient het pensioenfonds bij de toeslagtoekenning rekening te houden met de zwaardere sterftegrondslagen. Vanaf eind 2012 hanteert het pensioenfonds de AG-prognosetafel 2012-2062.

Kredietrisico

Doordat de pensioenen zijn verzekerd bij de herverzekeraar bestaat een kredietrisico voor het pensioenfonds op de vorderingen uit hoofde van de verzekeringen op de herverzekeraar.

Pensioenfondsen die hun risico's bij een verzekeraar hebben verzekerd, mogen het kredietrisico op die verzekeraar buiten beschouwing laten bij de berekening van het Vereiste Eigen vermogen en de waardering van de vordering op de verzekeraar op marktwaarde.

Het pensioenfonds en de herverzekeraar hadden in verband met de voorschriften omtrent het kredietrisico verpanding van alle middelen in het gesepareerde depot afgesproken. De Nederlandsche Bank achtte dat in verband met het toezicht op de herverzekeraar ongewenst. Daarom is gekozen om het gesepareerde beleggingsdepot te splitsen in een garantiedepot dat juridisch in eigendom blijft van de herverzekeraar en een overwaardedepot dat juridisch eigendom is van het pensioenfonds.

Het pensioenfonds loopt daardoor enig kredietrisico. Het pensioenfonds houdt hier geen rekening mee bij de waardering van de vordering op de herverzekeraar en bij de bepaling van het Vereiste Vermogen.

Operationele- en uitbestedingsrisico's

Operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioen- en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Het pensioenfonds mitigeert dit risico op de eerste plaats door van de herverzekeraar een ISAE 3402 Type 2-rapport te verlangen en te beoordelen. Het pensioenfonds heeft daarnaast een Service Level Agreement (SLA) met de herverzekeraar. De administrateur en de manager zien toe op de naleving daarvan.

Met de praktische uitvoering van de regeling loopt het pensioenfonds een uitvoeringsrisico. Dat concentreert zich enerzijds op de activiteiten van de administratie van het pensioenfonds en anderzijds op de taken die bij overige (externe) partijen zijn uitbesteed. De taken, procedures en controles binnen de administratie zijn vastgelegd en op basis hiervan is de continuïteit van de uitvoering voldoende gewaarborgd. Op kwartaalbasis wordt aan het bestuur gerapporteerd over kritische performance indicatoren (KPI's).

Inflatierisico

Inflatierisico is het risico dat door inflatie de koopkracht van het opgebouwde pensioen wordt verlaagd. Deelnemers en gepensioneerden lopen met name een risico dat de te verlenen toeslagen de inflatie niet bijhouden. Dit risico is grotendeels afhankelijk van het gevoerde premie- en beleggingsbeleid. De jaarlijkse toeslag is afhankelijk van de middelen die het pensioenfonds hiervoor beschikbaar heeft. Het pensioenfonds heeft het inflatierisico niet afgedekt.

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om toeslagen te verlenen op de pensioenen. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd, is afhankelijk van de ontwikkelingen van rente, rendement, (loon)-inflatie en demografie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagentoezegging voorwaardelijk is.

Door het laten uitvoeren van ALM studies is gezocht naar een optimaal en op lange termijn verantwoord beleggingsbeleid dat een zo groot mogelijke kans op een jaarlijkse toeslag mogelijk maakt, tegen een aanvaardbare prijs. De laatste ALM-studie is uitgevoerd eind 2012. Uit deze ALM-studie bleek dat de kans dat er op lange termijn volledige toeslag verleend kan worden ongunstiger is geworden. De situatie op de financiële markten is al langere tijd slecht. Door een zeer laag renteniveau en een steeds toenemende levensverwachting wordt de kans op realisatie van volledige toeslagen kleiner. Het is daarom minder zeker dat de volledige ambitie kan worden gerealiseerd. In 2012 is 60% van de toeslagambitie gerealiseerd.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft zicht op de mate waarin toeslagen kunnen worden verleend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van de nominale rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is, waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruikgemaakt van een benaderingswijze.

Voor de benaderingswijze is gekozen voor verdiscontering van de uitkeringenstroom op basis van de 'swap'-rentecurve van De Nederlandsche Bank N.V. ('Rente Termijn Structuur Financieel Toetsingskader', RTS), gecorrigeerd voor de Europese inflatie.

Ultimo 2012 bedraagt de reële dekkingsgraad 79% (31 december 2011: 70%).

Gedragsrisico's

De bestuursleden hebben een gedragscode ondertekend. Deze gedragscode stelt regels voor de bij het fonds betrokkenen. Dit ter voorkoming van conflicten tussen belangen van het fonds en de privé-belangen en ter voorkoming van het gebruikmaken van vertrouwelijke informatie voor privé-doeleinden. Het uitgangspunt daarbij is dat alle betrokkenen, ook voor hun eigen bescherming, duidelijk weten wat wel en niet geoorloofd is.

Daarnaast is in het bestuursreglement een procedure opgenomen hoe te handelen ingeval van een tegenstrijdig belang van bestuursleden. Indien er sprake is van een tegenstrijdig belang adviseert de compliance officer.

Overige risico's

Het Pensioenfonds onderkent nog een aantal andere risico's waarop gestuurd moet worden. Bijvoorbeeld het risico van de werkgever dat de door het pensioenfonds uitgevoerde pensioenregeling niet strookt met de pensioentoezegging zoals die door de werkgever aan de werknemers wordt gedaan of in strijd is met de fiscale regelgeving. Om dat te voorkomen is de pensioentoezegging, die door de werkgever op hoofdlijnen is omschreven in de CAO, uitgewerkt in het pensioenreglement. Individuele toezeggingen buiten dit reglement neemt het pensioenfonds niet in uitvoering. Voor groepen kan uitvoering wel plaatsvinden, maar alleen op basis van aanpassing van het pensioenreglement.

Nieuwe fiscale regelgeving wordt door het bestuur gevolgd en daar waar nodig worden acties ingang gezet om het pensioenreglement hierop aan te passen.

Het risico dat de fondsdocumenten niet voldoen aan de wet- en regelgeving is ondervangen doordat de fondsdocumenten periodiek beoordeeld worden door het managementteam waarbij ook een juridisch adviseur betrokken is.

Voor het aansprakelijkheidsrisico van bestuurders en leden van andere organen binnen het pensioenfonds is een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

6. Actuariële analyse

In onderstaand overzicht is de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten opgenomen:

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Premieresultaat		
Premiebijdragen werkgever	35.422	41.492
Premiebijdragen werknemers	11.276	11.178
	-----	-----
Totale premiebijdragen werkgevers en werknemers	46.698	52.670
Bijdrage werkgever in pensioenuitvoerings- en garantiekosten	13.937	12.858
	-----	-----
Totale bijdragen	60.635	65.528
Pensioenopbouw in het jaar	-46.698	-52.670
Onttrekking uit voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitvoeringskosten	872	852
Pensioenuitvoeringskosten	-2.121	-2.169
Garantiekosten	-12.688	-11.541
	-----	-----
Totale uitgaven	-60.635	-65.528
Mutatieresultaat ten laste van gesepareerd depot bij herverzekeraar		
Tariefsverzwaring	0	-134.376
Toeslagen	-19.180	-9.576
Interestresultaat		
Deling van beleggingsresultaten bij herverzekeraar	157.789	-55.457
Overig resultaat		
Aandeel in technisch resultaat	12.660	9.005
	-----	-----
Totaal saldo van baten en lasten	151.269	-190.404

Premiebijdragen werkgever

De premiebijdrage is in 2012 lager dan in 2011 doordat de toeslag per 1 januari 2011 voor actieve deelnemers nog door de werkgever is betaald. Deze toeslag van € 7,3 mln. is in het boekjaar 2011 verantwoord.

Deling beleggingsresultaten bij herverzekeraar

De deling van de beleggingsresultaten bij herverzekeraar bestaat uit de totale beleggingsresultaten uit het gesepareerde beleggingsdepot en de mutaties van de verplichtingen uit hoofde van wijziging van de marktrente.

De deling beleggingsresultaten uit hoofde van het garantiecontract kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Resultaat op beleggingen onder aftrek van 3% technisch intrest	292.484	165.525
Verschil mutatie technische voorziening op rekenrente en op marktrente	-126.004	-220.837
Toename vermogensbuffer ten laste van vermogenoverschot	-8.691	-145
Deling beleggingsresultaten bij herverzekeraar	157.789	-55.457

In het resultaat op beleggingen wordt rekening gehouden met een 3% technisch intrest die de grondslag vormt voor de premiestelling. Omdat de marktrente, die de grondslag is voor het waarderen van de verplichtingen, het afgelopen jaar is gewijzigd is het verschil mutatie technische voorziening op rekenrente en op marktrente opgenomen.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Personeelskosten	405	386
Accountantskosten	29	29
Certificering actuaris	19	19
Heffingen DNB en AFM	92	61
Administratiekosten (doorbelasting door herverzekeraar)	886	898
Excassokosten (doorbelasting door herverzekeraar)	329	312
Overige bedrijfskosten	361	464
Totale pensioenuitvoeringskosten	2.121	2.169
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemers (actieven en pensioengerechtigden)	0,275	0,282

De pensioenuitvoeringskosten en de garantiekosten worden volledig vergoed door de werkgever.

Premiebeleid.

Het premiebeleid houdt in dat het pensioenfonds de premie die het verschuldigd is aan de verzekeraar in rekening brengt bij de werkgever. Daarnaast stelt het pensioenfonds de kostendeckende premie en een gedempte kostendeckende premie vast op dezelfde grondslagen als waarop het de verplichtingen vaststelt. Dat is vanaf eind 2012 op basis van de prognosetafel AG 2012-2062.

De gedempte kostendeckende premie brengt het pensioenfonds bij de werkgever in rekening, indien die meer bedraagt dan de premie die het pensioenfonds verschuldigd is aan de herverzekeraar.

De premie die het pensioenfonds aan de verzekeraar verschuldigd is, is gebaseerd op AG prognosetafel 2010-2060 (vertaald naar grondslag collectief 2003 met een opslag van 9,5%), rekening houdend met ervaringsfactoren van het Verbond van Verzekeraars en een MVM risico-opslag van 2%, met een rekenrente van 3%.

Er is sprake van gegarandeerde tarieven voor inkoop vanuit het pensioenreglement voortvloeiende nieuwe of verhoogde pensioenaanspraken op basis van een rekenrente van 3%.

Minimaal vereist eigen vermogen (MVEV)

Het pensioenfonds heeft een MVEV ter grootte van 25% van de netto beheerslasten in verband met de bedrijfsuitoefening in het afgelopen jaar. Per 31 december 2012 bedroeg het MVEV € 1,0 miljoen. Het pensioenfonds dekt het MVEV niet door afzonderlijke waarden, buiten het gesepareerde depot dat de herverzekeraar aanhoudt ter dekking van zijn verplichtingen, maar het MVEV is inbegrepen in het vermogenoverschot.

Het vermogen van het pensioenfonds dat uitstijgt boven de volgens de herverzekeringsovereenkomst vastgestelde dekkingsgraad van 105% kan door het bestuur aangewend worden voor toeslagen.

Vereist eigen vermogen (VEV)

Zolang het pensioenfonds volledig is herverzekerd is het VEV gelijk aan het MVEV.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2012 € 229,4 miljoen. Hiermee voldoet het pensioenfonds ruim aan de hoogte van het Vereist Eigen Vermogen.

Het verloop van het eigen vermogen kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Stand per 31 december voorgaand jaar	78.134	268.538
Totaal saldo van baten en lasten	151.269	-190.404
	-----	-----
Deling beleggingsresultaten uit hoofde van garantiecontract	229.403	78.134

Amsterdam, 24 mei 2013

w.g. Drs. N.W. Hoek,
voorzitter

w.g. H.A.N. Geboers
secretaris

Visitatiecommissie

Opdracht en visitatieprocedure

De visitatie is, na de benoeming door het bestuur, uitgevoerd door visiteurs van de Stichting Intern Toezicht Pensioen (ITP). De opdracht van de visitatiecommissie was het functioneren van het bestuur te beoordelen in relatie tot de betreffende deelgebieden. De deelgebieden waren: besluitvorming, financieel, beleggingen, communicatie, procedures en risicomanagement.

De werkwijze van de visiteurs kende de volgende stappen:

1. bestudering van documenten. De visitatiecommissie heeft ondermeer de volgende documenten beoordeeld: besluitvormingsproces, notulen bestuursvergaderingen, beleggingscommissie, deelnemersraad en verantwoordingsorgaan, ABTN, jaarverslagen, actuariële rapportages, ALM-studie en continuïteitsanalyse, uitvoeringsovereenkomst, correspondentie met toezichthouders en functiebeschrijvingen.
2. Overleg met het bestuur, de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan.
3. Opstellen van het visitatierapport..

De samenstelling van de visitatiecommissie was als volgt:

1. J.H.M. van de Vall (voorzitter)
2. D.H. Mik
3. Mr. dr. C.J. de Jong

De visitatie had betrekking op de periode 2010 – halverwege 2012. De visitatie is uitgevoerd in december 2012 en met het bestuur besproken in januari 2013.

Samenvatting uit het visitatierapport

Het pensioenfonds heeft over het algemeen zijn zaken goed voor elkaar. De werkgever is erg betrokken en faciliteert het pensioenfonds royaal.

De vaste relatie tussen het pensioenfonds en het bedrijf Delta Lloyd heeft meer voordelen dan nadelen.

De deelnemersraad en het VO zijn zeer betrokken en goed opgeleid, waardoor ze een positieve invloed hebben op het totaal functioneren van het pensioenfonds.

De visitatiecommissie geeft in overweging om in notulen en andere documenten geen van de statutaire regeling afwijkende terminologie te gebruiken en, waar nodig, de betreffende documenten dienovereenkomstig aan te passen. Daarnaast heeft de visitatiecommissie enkele aanbevelingen die tot verdere verbeteringen kunnen leiden:

- Onderzoek met het oog op de komende wijzigingen in de Pensioenwet en het nieuwe FTK wat de risicobereidheid is van de deelnemers.
- Onderzoek of voor alle deelnemers een gelijke opbouw en een gelijke franchise kan gaan gelden.

De visitatiecommissie adviseert het bestuur om jaarlijks een zelfevaluatie te houden en de bestuursleden een verklaring te laten ondertekenen dat zij de Gedragscode hebben nageleefd.

Uitkomsten nabespreking visitatierapport met het bestuur

Op 23 januari 2013 heeft de visitatiecommissie de bespreekversie van het visitatierapport met het bestuur doorgenomen.

Op een aantal onderdelen is door de visitatiecommissie een toelichting gegeven.

De aanbevelingen zullen door het bestuur worden opgevolgd.

Verslag van het Verantwoordingsorgaan

Taak & taakinfilling

Het bestuur heeft per 1 januari 2008 een verantwoordingsorgaan ingesteld conform de Pensioenwet 2007 en de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance).

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit zes leden: twee leden voorgedragen door de werknemers, twee leden voorgedragen door de pensioengerechtigden en twee leden voorgedragen door de werkgever. Uit hun midden wordt de voorzitter verkozen, alsmede de vice-voorzitter en de secretaris. De samenstelling van het verantwoordingsorgaan is vermeld op pagina 9.

Het verantwoordingsorgaan geeft jaarlijks een algemeen oordeel over:

- het handelen van het bestuur aan de hand van de kwartaalrapportages, het jaarverslag, de jaarrekening en andere relevante informatie;
- het door het bestuur gevoerde beleid in het afgelopen kalenderjaar;
- beleidskeuzes die op de toekomst betrekking hebben.

Het verantwoordingsorgaan beoordeelt of het bestuur in zijn taakstelling rekening heeft gehouden met het beleid van het fonds, met de principes van goed pensioenfondsbestuur en of het bestuur de pensioenwet heeft nageleefd. Verder is beoordeeld of het bestuur op een evenwichtige wijze met de belangen van alle belanghebbenden rekening heeft gehouden.

Verantwoording & werkwijze

Het verantwoordingsorgaan is in 2012 vijf maal bijeengekomen en heeft een workshop inzake het pensioenakkoord bijgewoond.

Het verantwoordingsorgaan ontvangt van het bestuur kwartaalrapportages. Deze rapportages bevatten, naast financiële en operationele gegevens, zaken die in het kwartaal aan de orde kwamen. De rapportages zijn in de kwartaalvergaderingen van het verantwoordingsorgaan besproken, met de manager en de administrateur als gast voor toelichting. De kwartaalvergaderingen geven het verantwoordingsorgaan de gelegenheid te reageren naar het bestuur en het management.

Waar nodig heeft de voorzitter of secretaris rechtstreeks contact met het management van het pensioenfonds.

Het verantwoordingsorgaan is twee maal bijeengekomen met het bestuur. Naast de formele zaken (jaarverslag, oordeel) is stilgestaan bij toekomstige ontwikkelingen van Delta Lloyd Groep en de gevolgen voor het pensioenfonds. Ook zijn de nieuwe wetgeving, de Ultimate Forward Rate en de bestuursstructuur aan de orde geweest.

Het verantwoordingsorgaan heeft met de accountant en waarmede actuaris hun bevindingen over het verslagjaar besproken.

Het verantwoordingsorgaan is door de visitatiecommissie gehoord. De bevindingen van deze commissie zijn in 2013 ontvangen.

Opvolging punten 2011

Het verantwoordingsorgaan heeft aandacht gevraagd voor de blijvende beheersing van het renterisico door het permanent volgen van de renteontwikkelingen en het snel kunnen handelen bij een stijgende rente

Het bestuur heeft hieraan voldaan. Een stijgende rente heeft zich niet voorgedaan.

Het verantwoordingsorgaan heeft bij belanghebbenden teleurstelling geconstateerd omdat al in het eerste jaar van "zelfdragendheid" de toeslagen beperkt zijn toegekend.

De goede prestaties van het fonds en de toegekende toeslagverlening over 2012 maken inmiddels veel goed.

Het verantwoordingsorgaan heeft ten aanzien van de toeslagen gesteld dat de toeslagambitie (100%) aan herziening toe is. Reden is dat door langer leven en de situatie op de financiële markten er de komende jaren niet of nauwelijks ruimte voor is. Deelnemers worden wellicht op een verkeerd been

gezet.

Het bestuur heeft gezien of een andere variant uit de (verplichte) toeslagenmatrix soelaas biedt. Deze varianten roepen echter weer andere problemen of onduidelijkheden op. Daarnaast ontvangt het bestuur regelmatig analyses waaruit de financiële ruimte voor toeslagen blijkt bij verschillende scenario's.

Al met al handhaaft het bestuur vooralsnog de ambitie, zij het dat in alle uitingen naar deelnemers de onzekerheden expliciet worden benoemd.

Het verantwoordingsorgaan kan zich hierin vinden. Mede in het licht van de vele veranderingen die op de pensioensector afkomen. Ook de toeslagenmatrix zal naar verwachting niet ongemoeid blijven.

Het verantwoordingsorgaan heeft geconstateerd dat de overgang naar een nieuw herverzekeringscontract met Delta Lloyd Levensverzekering per 1 januari 2011 goed is verlopen. Ook in 2012 zijn geen tekortkomingen waargenomen. Wel bleek dat De Nederlandsche Bank zich niet kon vinden in de verpanding van de beleggingen door de herverzekeraar aan het pensioenfonds. Met de verpanding werd beoogd het kredietrisico op de herverzekeraar te beperken. Het vervallen van de verpanding is in 2013 opgelost door de beleggingen behorend bij het vermogenoverschot te plaatsen in een depot dat zowel economisch als juridisch toekomt aan het fonds. Het verantwoordingsorgaan kan zich in deze oplossing vinden.

Bevindingen en aandachtspunten 2012

De visitatiecommissie geeft een positief oordeel over het functioneren van het pensioenfonds en de bestuursorganen (waaronder het verantwoordingsorgaan). Het verantwoordingsorgaan herkent het oordeel en ziet geen aanleiding tot extra maatregelen.

Het verantwoordingsorgaan heeft kennis genomen van de vele veranderingen die op de sector en het fonds afkomen. Deze hebben grote gevolgen voor de uitvoeringsorganisatie van het fonds (c.q. de herverzekeraar). Het pensioenreglement moet worden aangepast, evenals de administratie, systemen, rapportages etc.. Het fonds kan dit aan maar veel veranderingen vereisen doorlooptijd variërend van enkele dagen tot vele maanden.

Het verantwoordingsorgaan benadrukt de noodzaak het fonds tijd en capaciteit te geven voor de aanpassingen ("tijdens de verbouwing blijft de winkel open"). Uit informatie verstrekt door het bestuur blijkt dat de voorbereidingen inmiddels in volle gang zijn.

De pensioenregeling wordt in CAO verband vastgesteld. De CAO loopt in 2013 af. De CAO is de verantwoordelijkheid van de werkgever, het bestuur heeft daar geen invloed op. Gezien de gevolgen voor de uitvoeringsorganisatie is het van belang dat het bestuur de werkgever maximaal informeert over de situatie en waar mogelijk bewerkstelligt dat de CAO afspraken inzake pensioenen tijdig worden genomen. Uit informatie verstrekt door het bestuur blijkt dat de werkgever in detail is geïnformeerd over de situatie en de mogelijke consequenties voor de CAO-onderhandelingen.

Oordeel

Het verantwoordingsorgaan is van oordeel dat het bestuur in 2012 als goed bestuur heeft gehandeld. Het bestuur heeft daarbij op evenwichtige wijze de belangen van de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever gediend.

Rest ons te zeggen dat de communicatie van het bestuur en de manager naar het verantwoordingsorgaan even als in vorige jaren uitstekend was.

Reactie bestuur

Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan voor de wijze waarop invulling is gegeven aan de toezichhoudende en adviserende rol.

In de bijeenkomsten met het verantwoordingsorgaan is nader inzicht is verschaft in de achtergronden die ten grondslag liggen aan de genomen besluiten zoals het beleggingsbeleid, communicatie, bestuursstructuur, het toeslagbeleid en de ALM-studie.

Het bestuur neemt met genoegen kennis van het positieve oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid en de weerslag daarvan in de jaarrekening.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2012

Na bestemming van het saldo van baten en lasten

		31 december 2012	31 december 2011
		€	€
Bedragen x € 1.000			
<i>Activa</i>			
Beleggingen voor risico pensioenfonds		-	-
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen			
Garantiecontracten	4	1.843.674	1.684.112
		1.843.674	1.684.112
Vorderingen en overlopende activa			
Vorderingen uit herverzekering	5	229.403	78.134
Vorderingen op werkgever	6	3.953	3.401
		233.356	81.535
Totaal activa		2.077.030	1.765.647

		31 december 2012 €	31 december 2011 €
Bedragen x € 1.000			
<i>Passiva</i>			
Stichtingskapitaal en reserves			
Stichtingskapitaal	7	–	–
Overige reserves	7	229.403	78.134
		229.403	78.134
Technische voorzieningen			
Overige technische voorzieningen	8	1.843.674	1.684.112
		1.843.674	1.684.112
Overige schulden en overlopende passiva			
Overige kortlopende schulden	9	3.953	3.401
		3.953	3.401
Totaal passiva		2.077.030	1.765.647

Staat van baten en lasten over 2012

Bedragen x € 1.000		2012	2011
		€	€
Baten			
Premiebijdragen werkgever	11	35.422	41.492
Premiebijdragen werknemers	11	11.276	11.178
Bijdrage werkgever in pensioenuitvoeringskosten en garantiekosten	11	13.937	12.858
Baten uit herverzekering:			
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	15	53.639	52.066
Resultatendeling uit hoofde van garantiecontract	12	170.449	-46.452
Vrijval excassovoorziening	11	872	852
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen (activa)	13	159.467	232.752
Saldo overdracht van rechten	14	95	569
		445.157	305.315
Lasten			
Pensioenuitkeringen	15	53.639	52.066
Pensioenuitvoeringskosten	16	2.121	2.169
Garantiekosten	17	12.688	11.541
Premie herverzekeraar garantiecontract	11	46.698	52.670
Tariefsverzwaring t.l.v. depotvermogen bij herverzekeraar	18	–	134.376
Toeslagen t.l.v. depotvermogen bij herverzekeraar	18	19.180	9.576
Mutatie technische voorzieningen (passiva)	19	159.562	233.321
		293.888	495.719
Saldo van baten en lasten		151.269	-190.404
<i>Bestemming van het saldo van baten en lasten</i>			
Overige reserves		151.269	-190.404
Totaal saldo van baten en lasten		151.269	-190.404

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Het doel van Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd is het verlenen van pensioenaanspraken, alsmede het uitkeren of doen uitkeren van pensioen aan deelnemers, oud-deelnemers en hun bij overlijden na te laten betrekkingen, een en ander volgens de regels, zoals nader in het pensioenreglement omschreven.

1.2 Toelichting op ontbreken van het kasstroomoverzicht

Het pensioenfonds beschikt niet over eigen liquide middelen. De premiebijdragen worden door de werkgever rechtstreeks gestort bij de herverzekeraar ter dekking van de premie herverzekeraar. De externe kosten worden door de werkgever rechtsreeks aan derden betaald. Overige geldstromen (zoals pensioenuitkeringen en waardeoverdrachten) worden door de herverzekeraar rechtstreeks met de deelnemers en derden verrekend. Derhalve is geen kasstroomoverzicht opgenomen.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op marktwaarde. De overige activa en passiva worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3 Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2.4 Opname van actief, verplichting, bate of last

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering

van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

2.5 Beleggingen voor risico pensioenfonds

Er zijn geen beleggingen voor risico pensioenfonds.

2.6 Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Garantiecontracten

Vorderingen uit garantiecontracten worden gelijkgesteld aan de hiertegenover staande voorziening voor pensioenverplichtingen.

2.7 Stichtingskapitaal en reserves

De overige reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderinggrondslagen in de balans zijn opgenomen.

In de gehanteerde overlevingstafels is rekening gehouden met de verwachte sterfteontwikkeling in de toekomst. Door de volledige herverzekering tot 1 januari 2016 houdt het pensioenfonds geen voorziening aan voor toekomstige sterfteontwikkeling.

2.8 Technische voorzieningen

Overige technische voorzieningen

De overige technische voorzieningen (VPV) wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum gefinancierde pensioenverplichtingen. Gefinancierde pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt (rekeninghoudend met het driemaandsgemiddelde en UFR).

Bij de berekening van de VPV is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van *ex ante*-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

De VPV is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

Rekenrente

De verdiscontering van de uitkeringenstroom vindt plaats op basis van de 'swap'-rentecurve van De Nederlandsche Bank N.V. ('Rente Termijn Structuur Financieel Toetsingskader'), die per balansdatum wordt gehanteerd.

Sterfte

Voor het ouderdomspensioen:

AG-prognosetafel 2012-2062, rekeninghoudend met ervaringsfactoren en een 2% MVM (risico)opslag.

Voor het nabestaandenpensioen:

Eveneens de AG-prognosetafel 2012-2062, rekeninghoudend met ervaringsfactoren en een 2% MVM (risico)opslag.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen wordt afgeleid van de wezenpensioengrondslag. De voorziening voor de wezenpensioengrondslag wordt vastgesteld als de actuariële contante waarde van de risicostorting waarbij de duur tot de pensioendatum in aanmerking wordt genomen van het deel van de grondslag dat is ingekocht. Een ingegaan wezenpensioen wordt gereserveerd op het leven van de wees, waarbij de resterende duur tot 18 jaar volledig in aanmerking wordt genomen en de resterende duur tussen 18 en 27 voor de helft.

Partnerschap

De aanspraken op nabestaandenpensioen zijn gebaseerd op het onbepaalde partner systeem, waarbij wordt verondersteld dat de vrouw 3 jaar jonger is dan de man. Na pensioeningang wordt uitgegaan van de reële situatie waarbij het leeftijdsverschil wordt bepaald uitgaande van de werkelijke geboortedata en daarna normaal afgerond in jaren.

Voor de waardering worden de meest actuele inzichten voor de partnerfrequenties gebruikt, waarbij in verband met uitruil de partner frequentie op pensioenleeftijd op 1 wordt gesteld.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Een ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen wordt gereserveerd tot de pensioendatum van de arbeidsongeschikte zonder rekening te houden met een eventuele revalidatie. Bij de berekening van de MVVP voor de overige pensioenaanspraken wordt er rekening meegehouden dat na het beëindigen van het deelnemerschap als gevolg van intreden arbeidsongeschiktheid geen bijdragen meer ontvangen worden.

Wachttijdreserve

De wachttijdreserve is bedoeld voor de dekking van het arbeidsongeschiktheidsrisico met betrekking tot de twee jaren volgend op het jaar waarover het technisch resultaat wordt vastgesteld.

Vanaf 01-01-2011 is de wachttijdreserve gedefinieerd als een percentage (6,435%) over de stortingen die in rekening zijn gebracht in het jaar waarover het technisch resultaat wordt vastgesteld en in het jaar daaraan voorafgaand. Hierbij vindt oprenting vanaf de valutadatum plaats met 3% intrest op jaarbasis (in boekjaar 2010 was het betreffende percentage gelijk aan 8,350%).

Kostenopslag

ter grootte van 1,5% van de VPV in verband toekomstige administratie- en excassokosten.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgever en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.2 Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.3 Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.4 Premie Herverzekeraar garantiecontract

De premie herverzekeraar voor het garantiecontract wordt verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

3.5 Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen (passiva)

De mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen betreft de wijzigingen in de waarde van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen.

Toelichting op de balans

4. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Het pensioenfonds heeft de verplichtingen herverzekerd. De herverzekeraar heeft de beleggingen ter dekking van de verplichtingen uit de herverzekering van het pensioenfonds afgescheiden van de overige middelen en in een gesepareerd depot ondergebracht. Alle beleggingen zijn juridisch eigendom van de herverzekeraar. Het economisch eigendom ligt echter bij het pensioenfonds.

Op de beëindigingdatum van het herverzekeringscontract heeft het pensioenfonds de keuze om

- de verzekeringen die vallen onder dit contract premievrij bij de herverzekeraar achter te laten onder behoud van de volledige uitkeringsgarantie, of
- de opgebouwde pensioenaanspraken af te kopen door middel van overdracht van de beleggingen in het gesepareerde depot aan het pensioenfonds.

Het herverzekeringsdeel technische voorziening is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

Bedragen x € 1.000	2012		2011	
	€	Aantallen	€	Aantallen
Actieve deelnemers	683.957	4.546	639.393	4.564
Pensioentrekkenden	753.988	3.179	670.942	3.116
Gewezen deelnemers ('slapers')	405.729	5.363	373.777	5.210
Stand per 31 december	1.843.674	13.088	1.684.112	12.890

De beleggingen bij de herverzekeraar in het garantiecontract zijn als volgt samengesteld:

Stand

	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Liquide Middelen	Overige beleggingen	Totaal
Bedragen x € 1.000	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 31 december 2011	72.766	260.823	1.408.368	180.727	1.900	-3.482	1.921.102
Stand per 31 december 2012	67.595	316.202	1.558.878	306.089	2.006	4.775	2.255.545

Mutatie overzicht

	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten
Bedragen x € 1.000	€	€	€	€
Stand per 31 december 2010	73.730	305.877	1.243.015	43.142
Aankoop	-	82.981	132.912	-
Verkoop	-	-85.195	-10.998	-20.521
Waardeontwikkeling	-964	-42.840	43.439	158.106
Stand per 31 december 2011	72.766	260.823	1.408.368	180.727
Aankoop	27.468	141.541	629.260	-
Verkoop	-26.567	-121.534	-584.296	-
Waardeontwikkeling	-6.072	35.372	105.546	125.362
Stand per 31 december 2012	67.595	316.202	1.558.878	306.089

Vastgoed beleggingen, aandelen, vastrentende waarden

De beleggingen bij de herverzekeraar worden gewaardeerd tegen de actuele waarde. De waardering van ter beurze genoteerde effecten en participaties in beleggingsinstellingen die in effecten beleggen vindt plaats tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in niet-genoteerde beleggingsinstellingen worden gewaardeerd tegen de door de beheerder van deze beleggingsinstelling gerapporteerde intrinsieke waarde (zijnde de marktwaarde van de participaties op basis van de onderliggende intrinsieke waarden) dan wel een taxatie.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, indien deze niet aanwezig is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen.

Vastgoedbeleggingen

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Participaties in beleggingsinstellingen	67.595	72.766
Stand per 31 december	67.595	72.766

Aandelen

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Participaties in beleggingsinstellingen	316.202	260.823
Stand per 31 december	316.202	260.823

Vastrentende waarden

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Leningen op schuldbekentenis	–	4.778
Participaties in beleggingsinstellingen	1.558.878	1.403.590
Stand per 31 december	1.558.878	1.408.368

Derivaten

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Interest Rate Swaps	306.089	180.727
Stand per 31 december	306.089	180.727

Liquide middelen

Bedragen x € 1.000	2012	2011
	€	€
Rekening-courant banken	-2	2
In House Banking	2.008	1.898
Stand per 31 december	2.006	1.900

Overige beleggingen

Bedragen x € 1.000	2012	2011
	€	€
Valutatermijncontracten	1.069	-6.482
Lopende interest leningen op schuldbekentenis	-	47
Lopende interest swaps	3.706	2.689
Overige vorderingen	-	264
Stand per 31 december	4.775	-3.482

5. Vorderingen uit herverzekering

Deling van verzekeringstechnische resultaten bij herverzekeraar

Met de herverzekeraar is een resultatendeling met betrekking tot verzekeringstechnische risico's overeengekomen. De herverzekeraar krijgt 3% van de cumulatieve verzekeringstechnische resultaten over de contractperiode 2011 tot en met 2015, met een maximum van € 1.015.000. Een cumulatief verzekeringstechnisch verlies is geheel voor rekening van de herverzekeraar. Op balansdatum bedraagt de vordering uit hoofde van deling van verzekeringstechnische resultaten € 21.664.662 (2011: € 9.005.090).

Deling van beleggingsresultaten bij herverzekeraar

In de herverzekeringsovereenkomst is overeengekomen dat het vermogenoverschot boven een marktrentedekkingsgraad van 105% als eigen vermogen van het pensioenfonds in aanmerking kan worden genomen. Jaarlijks wordt het vermogenoverschot bepaald en kan dat deel van de buffer in het gesepareerde depot worden aangemerkt als vordering op de herverzekeraar. Op balansdatum bedraagt de vordering uit hoofde van deling van beleggingsresultaten € 207.737.746 (2011: € 69.128.700).

	Vorderingen uit herverzekering
Bedragen x € 1.000	€
Stand per 31 december 2010	268.538
Uitkering aan Psf per 1 januari 2011	-268.538
Aandeel Psf in verzekeringstechnisch resultaat 2011	9.005
Vermogenoverschot bij herverzekeraar	69.129
<hr/>	
Stand per 31 december 2011	78.134
Aandeel Psf in verzekeringstechnisch resultaat 2012	12.660
Toename vermogenoverschot bij herverzekeraar	138.609
<hr/>	
Stand per 31 december 2012	229.403

6. Vorderingen op werkgever

Bedragen x € 1.000	2012	2011
	€	€
Premie en bijdrage kosten nog te ontvangen van werkgever	-8.541	-7.962
Garantievergoeding per ultimo boekjaar	12.688	11.541
Intrestvergoeding per ultimo boekjaar	-194	-178
<hr/>		
Vorderingen op werkgever per 31 december	3.953	3.401

7. Stichtingskapitaal en reserves

Bedragen x € 1.000	Stichtings- kapitaal	Overige reserves	Bestemmings- reserves	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 31 december 2010	-	268.538	-	268.538
Bestemming saldo van baten en lasten	-	-190.404	-	-190.404
<hr/>				
Stand per 31 december 2011	-	78.134	-	78.134
Bestemming saldo van baten en lasten	-	151.269	-	151.269
<hr/>				
Stand per 31 december 2012	-	229.403	-	229.403

Solvabiliteit en dekkingsgraad

De vermogenspositie van het pensioenfonds is toereikend. De dekkingsgraad van het pensioenfonds bedraagt per 31 december 2012 112,4% (2011: 104,6%).

Vanaf 1 januari 2011 heeft het pensioenfonds een minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) ter grootte van 25% van de netto beheerslasten in verband met de bedrijfsuitoefening in het afgelopen jaar. Per 31 december 2012 bedroeg het MVEV € 0,9 miljoen (2011: € 0,9 miljoen).

8. Technische voorzieningen

Beschrijving van de aard van de pensioenregelingen

Het pensioenfonds voert één pensioenovereenkomst uit. Voor directieleden gelden enkele afwijkingen. Iedereen die bij Delta Lloyd Services in dienst komt, en die 18 jaar of ouder is, bouwt elk jaar nieuwe pensioenaanspraken op. De pensioenovereenkomst is een uitkeringsovereenkomst. De kenmerken van de pensioenovereenkomst zijn:

• Pensioensysteem	Middellood
• Pensioenleeftijd	65
• Pensioengevend salaris	(13 x maandsalaris) + vakantietoelage en voor buitendienstmedewerkers de variabele beloning
• Toeslagverlening	voorwaardelijk, deelnemers CAO loonindex, overigen cpi, afgeleid
• Franchise	bij fulltime dienstverband € 14.566, voor directeuren € 13.062 (deze bedragen gelden in 2012)
• Opbouwpercentage	2,15%, voor directeuren 2,25%
• Nabestaandenpensioen	60% van het te bereiken ouderdompensioen, voor directeuren 70%
• Wezenpensioen	14% van het te bereiken ouderdompensioen
• Arbeidsongeschiktheidspensioen	75% boven WIA grenssalaris
• ANW-Hiaatpensioen	Vrijwillige deelname. Werknemer kan bij aanvang deelnemerschap eenmalig kiezen om mee te doen: verzekerd bedrag 2012 € 14.222
• Eigen bijdrage	ouderdompensioen: 6% van de pensioengrondslag
ANW-hiaatpensioen: 80% van de premie

Toeslagverlening

In het pensioenreglement is de toeslagverlening uitgewerkt.

Het pensioenfonds kent een voorwaardelijke toeslagverlening.

Tot 2011 viel de toeslagregeling onder categorie D3 van de toeslagenmatrix (financiering van de voorwaardelijke toeslagen door de werkgever). De toeslagverlening per 1 januari 2011 viel nog onder deze regeling. Vanaf 2011 is de financiering gewijzigd en valt de toeslagregeling onder categorie D1 van de toeslagenmatrix. In het pensioenreglement is de toeslagverlening als volgt uitgewerkt:

- Op de opgebouwde pensioenaanspraken van deelnemers wordt jaarlijks per 1 januari een toeslag verleend van maximaal de loonontwikkeling. Voor de loonontwikkeling hanteert het pensioenfonds het percentage van de ontwikkeling van de CAO-lonen van het voorafgaande jaar. Op de opgebouwde pensioenaanspraken van gewezen deelnemers en pensioenrechten wordt jaarlijks per 1 januari een toeslag verleend van maximaal de prijsontwikkeling. Voor de prijsontwikkeling hanteert het pensioenfonds de CBS Consumentenprijsindex alle huishoudens, afgeleid (2006=100). Hierbij wordt uitgegaan van de eerst gepubliceerde cijfers per ultimo oktober van het voorgaande jaar.
- Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast.
- Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd

Het bestuur heeft in de vergadering van 17 december 2012 besloten per 1 januari 2013 60% van de geambieerde toeslag toe te kennen. De toeslag per 1 januari 2013 van de actieve deelnemers bedraagt 1,05%, de CAO-lonen zijn in 2012 verhoogd met 1,75%. De toeslag per 1 januari 2013 van de gewezen deelnemers en gepensioneerden bedraagt 1,22%, de gepubliceerde prijsindex bedroeg 2,03%.

De overige technische voorziening is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

Bedragen x € 1.000	2012		2011	
	€	Aantallen	€	Aantallen
Actieve deelnemers	683.957	4.546	639.393	4.564
Pensioentrekkenden	753.988	3.179	670.942	3.116
Gewezen deelnemers ('slapers')	405.729	5.363	373.777	5.210
Stand per 31 december	1.843.674	13.088	1.684.112	12.890

Herverzekeringscontracten

Het pensioenfonds heeft zijn pensioentoezeggingen volledig herverzekerd bij Delta Lloyd Levensverzekering NV door middel van een garantiecontract. Met het herverzekeringscontract hebben we de verzekeringstechnische risico's (de kans dat deelnemers langer leven dan verwacht), de marktrisico's (het op korte termijn sterk fluctueren van de waarde van de beleggingen), het matchingsrisico (het verschil tussen de looptijd van de pensioenverplichtingen en de looptijd van de beleggingen), het kredietrisico (beleggen in beleggingen van een lagere kwaliteit) en het liquiditeitsrisico (de kans dat er tijdelijk geen geld is om de uitkeringen te kunnen betalen) overgeheveld naar Delta Lloyd Levensverzekering NV.

9. Overige kortlopende schulden

Bedragen x € 1.000	2012	2011
	€	€
Premie en kosten nog te betalen aan herverzekeraar	-8.541	-7.962
Garantievergoeding herverzekeraar per ultimo boekjaar	12.688	11.541
Intrestvergoeding herverzekeraar per ultimo boekjaar	-194	-178
Kortlopende schulden per 31 december	3.953	3.401

10. Verbonden partijen

Transacties met bestuurders

De bezoldiging van de bestuurders is nihil. De stichting heeft geen leningen verstrekt aan de (voormalige) bestuurders. Ook heeft de stichting geen vorderingen op de (voormalige) bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

De stichting heeft een uitvoeringsovereenkomst afgesloten met de werkgever ten aanzien van de uitvoering van het pensioenreglement. Hierin zijn opgenomen, de zorgplicht van de werkgever inzake aanlevering basisgegevens; jaarlijkse premiebetaling, procedures bij premieachterstand, kostendoorbelasting en de werkzaamheden die door het pensioenfonds verricht worden met het niveau van dienstverlening. De werkgever draagt geheel de pensioenuitvoeringskosten.

Toelichting op de staat van baten en lasten

11. Premiebijdragen van werkgever en werknemers

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Premiebijdragen werkgever	35.422	41.492
Premiebijdragen werknemers	11.276	11.178
	-----	-----
Totale premiebijdragen werkgevers en werknemers (a)	46.698	52.670
Bijdrage werkgever in garantiekosten (b)	12.688	11.541
Pensioenuitvoeringskosten	2.121	2.169
Vrijval excassovoorziening	-872	-852
	-----	-----
Bijdrage werkgever in pensioenuitvoeringskosten (c)	1.249	1.317
Totaal bijdragen (a + b + c)	60.635	65.528

Het premiebeleid is gebaseerd op een ambitieniveau van het uitvoeren van een middelloonregeling met voorwaardelijke toeslagen. Op basis van een ALM studie wordt door het bestuur een actuariële premie met 3% rekenrente voor de jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken, de risicodekkingen en de toeslagverlening op deze aanspraken voldoende geacht voor financiering van de ambitie.

Met de werkgever is overeengekomen dat voor de jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken en de risicodekkingen een premie wordt betaald die gebaseerd is op AG-prognosetafel 2010-2060, rekening houdend met ervaringsfactoren en een 2% Market Value Margin (MVM)-opslag, met een rekenrente van 3% per jaar.

Daarnaast worden de garantiekosten, administratiekosten en pensioenuitvoeringskosten bij de werkgever in rekening gebracht. De rendementen boven de 3% zijn dan beschikbaar voor financiering van de toeslagregeling.

In totaal gaat het in 2012 om € 46,7 miljoen (2011 € 52,7 miljoen). Een deel van dat bedrag wordt door Delta Lloyd, conform de Delta Lloyd Groep CAO artikel 6 lid 2, ingehouden bij de deelnemers, die op die manier zelf bijdragen aan hun pensioenopbouw. Daarnaast betaalt Delta Lloyd Services BV ons de pensioenuitvoeringskosten, administratiekosten en garantiekosten. Deze kosten bedragen in totaal € 13,9 miljoen (2011 € 12,9 miljoen).

Ook met de herverzekeraar is een premie overeengekomen op basis van AG-prognosetafel 2010-2060, rekening houdend met ervaringsfactoren en een 2% Market Value Margin (MVM)-opslag, met een rekenrente van 3% per jaar.

De feitelijke premie die het fonds in rekening heeft gebracht bedraagt € 60,6 miljoen.

Voor de berekening van de kostendekkende premie wordt uitgegaan van dezelfde grondslagen als die waarmee de technische voorzieningen worden vastgesteld. De kostendekkende premie bedraagt € 64,0 miljoen en bestaat uit de volgende onderdelen:

De premie voor de inkoop van pensioenverplichtingen (inclusief verleende indexaties) van € 50,0 miljoen en een opslag voor uitvoeringskosten van € 14,0 miljoen.

De gedempte kostendekkende premie wordt bepaald op basis van de gemiddelde 'swap'-rentecurve van De Nederlandsche Bank N.V. ('Rente Termijn Structuur Financieel Toetsingskader') over de laatste 36 maanden. De gedempte kostendekkende premie bedraagt € 55,6 miljoen en bestaat uit de volgende onderdelen:

De premie voor de inkoop van pensioenverplichtingen (inclusief verleende indexaties) van € 41,7 miljoen en een opslag voor uitvoeringskosten van € 13,9 miljoen.

12. Resultatendeling uit hoofde van garantiecontract

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Baten uit herverzekering: aandeel PSF in technisch resultaat	12.660	9.005
Baten uit herverzekering: aandeel PSF in vermogenoverschot	157.789	-55.457
Totaal	170.449	-46.452

13. Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen (activa)

Bedragen x € 1.000	2012 Totaal €	2011 Totaal €
Bij:		
– Pensioenopbouw	47.224	45.204
– Indexering	19.180	16.312
– Rentetoevoeging	49.405	48.149
– Wijziging markttrente	95.711	185.182
– Resultaat in- en uitgaande waardeoverdrachten	66	132
– Overige mutaties (Technisch Resultaat)	-13.051	-9.284
– Overgang naar AG2012-2062	16.034	–
Af:		
– Onttrekking (pensioenuitkeringen en excassokosten)	-55.102	-52.943
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	159.467	232.752

14. Saldo overdracht van rechten

Bedragen x € 1.000	2012 Totaal €	2011 Totaal €
Bij:		
– Ontvangen overdrachtswaarde binnenkomende waardeoverdrachten	3.533	4.075
Af:		
– Betaalde overdrachtswaarde uitgaande waardeoverdrachten	-3.438	-3.506
Saldo overdracht van rechten	95	569

15. Pensioenuitkeringen

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Ouderdompensioen	43.873	42.735
Nabestaandenpensioen	8.577	8.349
Wezenpensioen	120	112
Arbeidsongeschiktheidspensioen	659	642
Afkopen	410	228
Totaal	53.639	52.066

16. Pensioenuitvoeringskosten

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Pensioenuitvoeringskosten	906	959
Administratiekosten	886	898
Excassokosten	329	312
Totaal	2.121	2.169

De accountantskosten zijn onderdeel van de pensioenuitvoeringskosten. Alle accountantskosten kunnen worden toegewezen aan de controle van de jaarrekening en de jaarstaten. In 2012 bedroegen deze kosten € 29.000 (2011 € 29.000).

17. Gararantiekosten

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Garantiekosten bij herverzekeraar	12.688	11.541
Totaal	12.688	11.541

18. Financiering ten laste van het depotvermogen bij herverzekeraar

Bedragen x € 1.000	2012 €	2011 €
Tariefsverzwaring t.l.v. het depotvermogen bij herverzekeraar	–	134.376
Toeslagen t.l.v. het depotvermogen bij herverzekeraar	19.180	9.576
Totaal	19.180	143.952

19. Mutatie technische voorzieningen (passiva)

De mutatie technische voorzieningen wordt berekend door de beginstand van de voorziening van de eindstand af te trekken.

Bedragen x € 1.000

	2012	2011
	€	€
Mutatie technische voorzieningen	159.562	233.321

De wijziging in de technische voorzieningen kan als volgt worden uitgesplitst:

Bedragen x € 1.000

	2012	2011
	Totaal	Totaal
	€	€
Stand per 1 januari	1.684.112	1.450.791
Bij:		
- Pensioenopbouw	47.224	45.204
- Indexering	19.180	16.312
- Koopsommen uit binnenkomende waardeoverdrachten	4.071	5.425
- Rentetoevoeging	49.405	48.149
- Wijziging marktrente	95.711	185.182
- Overige mutaties (Technisch Resultaat)	-13.051	-9.284
- Overgang naar AG2012-2062	16.034	-
Af:		
- Onttrekking (pensioenuitkeringen en excassokosten)	-55.102	-52.943
- Afkopen uit uitgaande waardeoverdrachten	-3.910	-4.724
Stand per 31 december	1.843.674	1.684.112

20. Aantal personeelsleden

Bij het fonds zijn geen werknemers in dienst. De werkzaamheden worden verricht door werknemers die in dienst zijn van de werkgever.

21. Bezoldiging bestuurders

Er is geen bezoldiging voor de (voormalige) bestuurders.

Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd

Amsterdam, 24 mei 2013

w.g. Drs. N.W. Hoek,
voorzitter

w.g. H.A.N. Geboers,
secretaris

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Per 1 januari 2013 is de herverzekeringsovereenkomst aangepast. Ter zekerstelling van het pensioenfonds is het gesepareerde depot gesplitst in een garantiedepot (vermogen behorende bij een dekkingsgraad tot 105%) dat juridisch eigendom is van de herverzekeraar en een overwaarde depot (vermogen behorende bij een dekkingsgraad boven de 105%) dat juridisch eigendom is van het pensioenfonds. Omdat de herverzekeraar als waarde minimaal 105% van de verplichtingen in het garantiedepot wil houden, vult het pensioenfonds het garantiedepot aan uit het overwaarde depot tot 105% indien de dekkingsgraad lager is dan 105%. De aanvulling bedraagt maximaal de waarde van het overwaardedepot. Omgekeerd draagt de herverzekeraar het meerdere van het garantiedepot over naar het pensioenfonds als de dekkingsgraad hoger is dan 105%.

Als gevolg hiervan zal in 2013 op de balans een post "Beleggingen voor risico fonds" ontstaan ten laste van de balanspost "Vorderingen uit herverzekering" (deling van beleggingsresultaten bij herverzekeraar).

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2012 van Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de staat van baten en lasten over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), met inachtneming van het bepaalde in artikel 146 Pensioenwet. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Den Haag, 24 mei 2013

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. M.C. Spierings RA

Actuariële verklaring zoals opgenomen in DNB staat J606

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd te Amsterdam is aan Ernst & Young Actuarissen B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2012.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening. In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegeven verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Ik heb geconstateerd dat de verplichtingen van het pensioenfonds volledig zijn herverzekerd door middel van een garantiecontract en dit betrokken in mijn oordeel.

De technische voorzieningen zijn, in overeenstemming met de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum ten minste gelijk aan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd is naar mijn mening voldoende.

Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 24 mei 2013

drs. C.D. Snoeks AAG

verbonden aan Ernst & Young Actuarissen B.V.